

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟ 1946

Ἡ πλέον χαρακτηριστικὴ ἴσως πλευρὰ τοῦ οἰκονομικοῦ προβλήματος, τὸ ὁποῖον ἀντιμετωπίζουν μετὰ τὸν πόλεμον αἱ διάφοροι χῶραι εἶναι ὅτι, ὅπως εἰς τοὺς κατ' ἰδίαν τομεῖς, καὶ διὰ τὸ σύνολον τῆς οἰκονομίας, τίθεται ὡς πρόβλημα ἀποκαταστάσεως μιᾶς ἰσορροπίας μεταξὺ τῶν βασικῶν οἰκονομικῶν παραγόντων.

Οἱ ἀνδήποτε εἰδικωτέραν μορφήν καὶ ἐὰν ἔχῃ εἰς ἐκάστην οἰκονομίαν ὡς πρόβλημα γενικῆς ἀνασυγκροτήσεως, πρόβλημα μετατροπῆς τῆς παραγωγῆς ἢ ἀπλῶς ὡς πρόβλημα ἐπανόδου εἰς μίαν κανονικὴν, εἰς τὸ πλαίσιον τῶν μεταπολεμικῶν συνθηκῶν, τροχιάν, δὲν ἔπαυσε καὶ κατὰ τὸ 1946 νὰ χαρακτηρίζεται — εἰς διάφορον μέτρον καὶ ἔντασιν ἀπὸ χώρας εἰς χώραν — ἀπὸ τὰ γνωστὰ συμπτώματα ἀνισορροπίας: ἔλλειψιν προσαρμογῆς μεταξὺ προσφορᾶς καὶ ζητήσεως· δυσανάλογον σχέσιν μεταξὺ συνόλου τῶν χρηματικῶν εἰσοδημάτων καὶ διαθεσίμων ἀγαθῶν, μεταξὺ ἀναγκῶν εἰς μέσα πληρωμῆς καὶ ἀπορροφητικότητος τῆς οἰκονομίας, ἀπαιτουμένου ὄγκου παραγωγῆς καὶ διαθεσίμου πραγματικοῦ κεφαλαίου· ἀρρυθμίαν εἰς τὰς κινήσεις τῶν διαφόρων κατηγοριῶν τιμῶν καὶ εἰς τὴν σχέσιν ἐξόδων παραγωγῆς καὶ τιμῶν ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ.

Ὁ χαρακτήρ αὐτὸς τοῦ προβλήματος τὸν ὁποῖον ἐντείνουν αἱ μεταπολεμικαὶ τάσεις εἰς τὸ πολιτικὸν καὶ κοινωνικὸν πεδῖον εἶναι ἀπὸ οἰκονομικῆς πλευρᾶς ὁ παράγων ὃ ὁποῖος περισσότερο ἴσως ἢ ἡ ἔκτασις τῶν καταστροφῶν, προσδιορίζει τὸν ρυθμὸν τῆς προόδου πρὸς ὀμαλωτέρας οἰκονομικὰς συνθήκας. Κυρίως ἐκεῖ πρέπει νὰ ἀποδοθοῦν ὁ πενιχρὸς ἀκόμη εἰς τὸ σύνολόν του ἀπολογισμὸς τῆς οἰκονομικῆς ἀνασυγκροτήσεως, ἡ μερική, συχνὰ προσωρινὴ ἀποτελεσματικότης τῶν διδομένων λύσεων καὶ ἡ πάντοτε εἰς ὥρισμένον μέτρον δοκιμαστικὴ τῶν σημασίᾳ.

Αἱ προσπάθειαι τὰς ὁποίας κατέβαλον αἱ χῶραι ἀπὸ τοῦ τερματισμοῦ τοῦ πολέμου διὰ τὴν ἀνόρθωσιν τῆς οἰκονομίας τῶν ὀνάζονται εἰς τὴν ἐφαρμογὴν μέτρων νομισματικῆς πολιτικῆς καὶ πολιτικῆς τῶν τιμῶν, εἰς τὴν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον προγραμματικὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ προβλήματος καὶ εἰς τὴν συνεργασίαν ὅλων διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῶν διεθνῶν νομισματικῶν καὶ οἰκονομικῶν σχέσεων.

1. Ἡ νομισματικὴ πολιτικὴ ⁽¹⁾. Ὡς ἐν ἀπὸ τὰ πρῶτα βήματα πρὸς τὴν

(1) Klopstock: Monetary reform in liberated Europe (Amer. Econ. Review) Σεπτ. 1946

Federal Reserve Bulletin Ὀκτ. 1946.

Monthly Review of Credit and Business Conditions (Fed. Res Bank) Ἰούλ. 1946.

οἰκονομικὴν ἀνασυγκρότησιν αἱ χῶραι ἀνέλοβον ἀγῶνα κατὰ τοῦ πληθωρισμοῦ. Ἐφήρμοσαν εἴτε καθαρῶς ἀντιπληθωρικὴν πολιτικὴν (Βέλγιον, Ὁλλανδία, Αὐστρία) εἴτε πολιτικὴν περιορισμοῦ καὶ συγκρατήσεως τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας καὶ τῶν ρευστῶν διαθεσίμων (Γαλλία).

Ἐξαίρεσιν ἀποτελοῦν αἱ Ἡνωμ. Πολιτεῖαι. Ἡ ἀμερικανικὴ κυβέρνησις ἐξεκίνησε ἀπὸ τὴν ἀντίληψιν ὅτι εἰς τὴν ἀμέσως μεταπολεμικὴν περίοδον ἡ μετατροπὴ τῆς παραγωγῆς ἀπὸ πολεμικῆς εἰς εἰρηνικὴν ἐνέκλειε τὸν κίνδυνον γενικῆς πτώσεως τῶν χρηματικῶν εἰσοδημάτων καὶ μεγάλης ὑποαπασχολήσεως. Δι' αὐτὸ καὶ ἐγκαινίασε τὴν εἰρηνικὴν οἰκονομίαν ἐφαρμόζουσα γενικὴν πολιτικὴν τὸνώσεως τῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως μὲ ὑψηλὰ ἡμερομίσθια καὶ περιορισμοὺς εἰς τὴν φορολογίαν. Τὴν αὐτὴν γραμμὴν ἠκολούθησε καὶ κατὰ τὸ 1946: παρὰ τὴν εὐρέως ἀσκουμένην κριτικὴν δὲν ἐπεδίωξε νὰ συγκρατήσῃ τὰ αἷτια διογκώσεως τῶν μέσων πληρωμῆς εἰς τὴν οἰκονομίαν, οὔτε καὶ ἐπέφερε τὴν ἔχουσαν πολλοὺς ὑποστηρικτὰς ὑψωσιν τοῦ τόκου.

Ἡ Μεγάλη Βρετανία συνεδύασε πολιτικὴν συγκρατήσεως τῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως στηριζομένην εἰς τὴν ἐνθάρρυνσιν τῆς ἰδιωτικῆς ἀποταμιεύσεως καὶ εἰς τὴν πειθαρχίαν τῆς καταναλώσεως μὲ τὴν πολιτικὴν τοῦ «εὐθηνοῦ χρήματος» τὴν ὅποιαν ὁ ὑπουργὸς Dalton ἐγκαινίασε ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου 1945.

Περὶ τοῦ εἰς ὅλας τὰς λοιπὰς πρώην ἐμπολέμους χῶρας ἐλήφθησαν συστηματικὰ μέτρα νομισματικῆς ἐξυγιάνσεως. Τὸ μέσον πρὸς περιορισμὸν τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας καὶ τῶν ρευστοτέρων διαθεσίμων τοῦ ὁποῦ ἐγίνε ἐυρύτερα χρῆσις ἢ τοῦ δέσμευσις τμήματος τοῦ κυκλοφοροῦντος χαρτονομίσματος καὶ τῶν καταθέσεων (Βέλγιον, Ὁλλανδία, Δανία, Νορβηγία κ.ἄ.). Εἰς ἄλλας περιστάσεις αὐτὸ ἐπεδιώχθη μὲ τὴν εἰσαγωγὴν νέας νομισματικῆς μονάδος (π.χ. Οὐγγαρία) μὲ ἀξίαν ἀντίστοιχον πρὸς πολλαπλάσιον τῆς ἀξίας τῆς παλαιᾶς ἢ μὲ τὴν μείωσιν τῆς ὀνομαστικῆς ἀξίας τῶν τραπεζογραμμάτων κατὰ ὠρισμένον ποσοστὸν (Φινλανδία, Οὐγγαρία).

Αἱ οἰκονομίαι ὅπου παραλλήλως πρὸς τὸ ἐθνικὸν τῶν νόμισμα εἶχον κυκλοφορίαν καὶ ξένα μετῆλθαν μέτρα διὰ τὴν ἀποκατάστασιν ἐνιαίου νομίσματος (Πολωνία, Γιουγκοσλαβία, Αὐστρία).

Εἰς ἄλλας περιπτώσεις ἡ ἀντικατάστασις τῶν τραπεζογραμμάτων εἶχε κυρίως ὡς σκοπὸν τὴν ἐξακρίβωσιν τοῦ ὄγκου τοῦ κυκλοφοροῦντος καὶ ἀποθησαυριζομένου χρήματος εἰς τὴν οἰκονομίαν (Γαλλία).

Ταυτοχρόνως τὰ ἐφαρμοσθέντα μέτρα συνεδύασαν τὴν ἐξυπηρέτησιν καὶ τῆς γενικωτέρας δημοσιονομικῆς καὶ οἰκονομικῆς πολιτικῆς τῶν κυβερνήσεων :

Ἡ ἀντικατάστασις τῶν τραπεζογραμμάτων εἰς τὴν Γαλλίαν ἐγίνε καὶ διὰ νὰ ἐξαναγκασθοῦν αἱ ἀποθησαυρίσεις νὰ ἐπενδυθοῦν εἰς κρατικοὺς τίτλους· μαζὶ δὲ μὲ παράλληλον σφράγισιν ἢ ἀνταλλαγὴν τῶν κρατικῶν βραχυπροθέσμων τίτλων καὶ ἀπογραφὴν τῶν καταθέσεων, ἀπετέλεσε μέτρον προπαρασκευαστικὸν διὰ τὴν φορολογίαν τῶν πλουτισάντων καὶ τοῦ κεφαλαίου. Ἡ θέσις εἰς κυκλοφορίαν νέων τραπεζογραμμάτων μὲ ἀξίαν εἰς ποσοστὸν τῆς ἀξίας τῶν παλαιῶν ἢ μέχρις ὠρισμένου ποσοῦ ἀπετέλεσε ἄμεσον ἢ ἔμμεσον ἐπιβολὴν ἀναγκαστικοῦ δανείου (Φινλανδία, τελικὴ ρύθμισις τῶν δεσμεύσεως τῶν καταθέσεων εἰς τὸ Βέλγιον, τὴν Αὐστρίαν κ.λ.π.). Εἰς τὴν Οὐγγαρίαν ἡ μείωσις τῆς ὀνομαστικῆς ἀξίας τῶν τραπεζογραμμάτων καὶ μετὰ ταῦτα ἡ εἰσαγωγὴ νέου μέτρου τῶν ἀξίων εἶχον περισσότερον χαρακτήρα

φορολογικῶν παρὰ νομισματικῶν μέτρων. Ἐξ ἄλλου ὅλα τὰ περιοριστικὰ μέτρα προωρίσθησαν νὰ ἀπορροφήσουν τὴν ἀγοραστικὴν δύναμιν τὴν τροφοδοτοῦσαν τὴν μαύρην ἀγορὰν καί, ὡς ἰδιαιτέρως ἐτονίσθη (Τσεχοσλοβακία, Αὐστρία), νὰ ἐξαιναγκάσουν ἐμμέσως τὰς ἰδιωτικὰς οἰκονομίας νὰ στηρίζονται ὄχι εἰς ἀποταμιεύσεις ἀλλὰ εἰς ἔσοδα ἐξ ἐργασίας.

Εἰς τὰς περισσοτέρας χώρας αἱ νομισματικαὶ διαρρυθμίσεις ἐπραγματοποιήθησαν εὐθύς μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν των ἢ τὸν τερματισμὸν τοῦ πολέμου. Θὰ ἀσχοληθῶμεν μὲ ἐκείνας αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ θεωρηθοῦν ὡς λοβοῦσαι χώραν κατὰ τὸ 1946, ἥτοι τὰς περιπτώσεις τῆς Φινλανδίας, τῆς Αὐστρίας, τῆς Οὐγγαρίας καὶ θὰ παρακολουθήσωμεν τὴν ἐξέλιξιν τῶν ἐφαρμοσθέντων μέτρων πρὸ τοῦ 1946 εἰς τὰς λοιπὰς οἰκονομίας.

Εἰς τὴν Φινλανδίαν ἡ κυβέρνησις συνεδύασε χρονικῶς τὴν ἐφαρμογὴν μέτρων νομισματικῆς πολιτικῆς μὲ τὴν ἔγκρισιν δανείου 35 ἑκατ. δολλ. ἐξ Ἡν. Πολιτειῶν. Εἰσήγαγε τὸ γνωστὸν εἰς τὴν Ἑλλάδα μέτρον τῆς διχοτομήσεως τοῦ χαρτονομίσματος. Ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1946 μόνον τὰ ἀριστερὰ τμήματα τῶν τραπεζογραμμάτων τῶν 500, 1000 καὶ 5000 φινλανδ. μάρκων διετήρουν τὴν ἰδιότητα τοῦ νομίμου χρήματος εἰς τὰ 50 % τῆς ὀνομαστικῆς τῶν ἀξίας. Τὰ δεξιὰ ἀπετέλεσαν τίτλους ἀναγκαστικοῦ δανείου ἀνταλλαγένης μὲ ὁμολογίας πρὸς 2 % ἐξαγοραστέας μέχρι τέλους 1949. Ἡ τεχνικὴ πραγματοποιήσις τοῦ μέτρου ἀπήτησε ὀλιγοήμερον στάσιν τῶν πληρωμῶν καὶ τὴν δι' ἓν χρονικὸν διάστημα καταβολὴν τῶν 50 % τῶν ἡμερομισθίων καὶ 10 % τῶν μισθῶν.

Ἡ νομισματικὴ κυκλοφορία ἀνερχομένη εἰς 2.086 φινλανδ. μάρκα τὸν Ὀκτώβριον 1938, 18.872 τὸν Αὐγούστον 1945, 17.414 τὸν Νοέμβριον 1945, τὰς παραμονὰς τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ μέτρου κατῆλθε—μὲ ἀντίστοιχον αὔξησιν τῶν καταθέσεων—εἰς 13.584 ἑκατ. Ἀπὸ 15.580 ἑκ., τὴν 31 Ἰανουαρίου 1946 τὴν 30/1/1946 εἶχε φθάσει 19.492.

Εἰς τὴν Αὐστρίαν ἀπὸ τῆς 22ας Δεκ. 1945 τὰ ἄνω τῶν 5 στρατιωτικῶν σελλινίων καὶ 5 μάρκων τοῦ Reich τραπεζογραμμάτια ἀντικατεστάθησαν μὲ νέα σελλίνια εἰς τὴν σχέσιν, 1 νέα νομισματικὴ μονάδα = 1 παλαιά. Ἡ ἀνταλλαγὴ ἔγινε ὑπὸ περιορισμούς: οἱ μὲν ἰδιῶται ἔλαβον κατ' ἀνώτατον ὅριον 150 σελλ. ἔναντι τῶν ἀποσυρομένων χαρτονομισμάτων τὰ ὁποῖα ἐπαρουσίασαν, ἐνῶ τὸ ὑπόλοιπον ἐδεσμεύετο. οἱ δὲ ὀργανισμοὶ καὶ γενικῶς τὰ νομικὰ πρόσωπα ἐπιστῶθησαν ἀπλῶς εἰς τὰ βιβλία τῆς Τραπεζῆς μὲ τὴν ἀξίαν τῶν προσαγομένων παρ' αὐτῶν παλαιῶν τραπεζογραμμάτων χωρὶς νὰ λάβουν καμμίαν ποσότητα νέου νομίσματος. Παραλλήλως ἐπεβλήθη δέσμευσις τῶν καταθέσεων—ὑπὸ πλέον αὐστηροὺς ὅρους διὰ τὰς πρὸ τῆς ἀπελευθερώσεως παρὰ διὰ τὰς μετ' αὐτὴν μέχρι 1ης Ἰαν. 1946—συνδυαζομένη μὲ εὐρείαν ἐφαρμογὴν τοῦ συστήματος τῶν λογιστικῶν πληρωμῶν δι' ἐγγραφῆς ἀπὸ λογαριασμοῦ εἰς λογαριασμὸν.

Ἡ Οὐγγαρία κατέβαλε ἐπανειλημμένως προσπάθειας διὰ τὴν συγκράτησιν τοῦ νομίσματός της:

Ἀπὸ τῆς 19ης Δεκ. 1945 τὰ κάτω τῶν 1000 pengos τραπεζογραμμάτια παρέμειναν εἰς τὴν κυκλοφορίαν εἰς τὸ τέταρτον τῆς ἀξίας των μέχρι τῆς 31 Δεκ., ὅτε ἀπεσύροντο, τὰ δὲ μεγαλύτερα χαρτονομίσματα διετήρουν τὴν ἀξίαν των ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ἐπικολλήσεως των μὲ εἰδικὸν ἔνσημον τριπλασίας ἀξίας. Τὸ μέτρον ἐλάχιστα ἐπηρέασε τὸν ρυθμὸν τῆς ὑψώσεως τῶν τιμῶν καὶ τὴν αὔξησιν τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας.

Τὴν 1ην Ἰαν. 1946 εἰσήχθη ὡς μέτρον ὑπολογισμοῦ τῶν καταβλητέων φόρων τὸ *ado-rengo* τὸ ὁποῖον βαθμηδὸν ἔλαβε τὸν ρόλον «παραλλήλου νομίσματος», δηλαδή σταθεροῦ μέτρου ἐν σχέσει πρὸς τὸ ὁποῖον ἡ Κεντρ. Τράπεζα ἀναπροσθήμοζε τὴν ἀξίαν τοῦ κυκλοφοροῦντος νομίσματος καθ' ὅσον ὑψοῦντο αἱ τιμαὶ καὶ τὰ ἡμερομίσθια. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον δὲν συνεκρατήθη μὲν ἡ συνεχὴς, ραγδαία ὑποτίμησις τοῦ νομίσματος ἐπεβλήθη δὲ μὴ μία τόξις ἐπιτρέπουσα τὴν διατήρησιν λογαριασμῶν εἰς τὰς τραπέζας καὶ τὴν χρησιμοποίησιν τῶν ἐπιταγῶν εἰς τὰς πληρωμὰς.

Πραγματικὴ νομισματικὴ μεταρρύθμισις ἐπεχειρήθη εἰς τὰ μέσα τοῦ θέρους. Ἀπὸ 1ης Αὐγ. 1946 ἐτέθη εἰς ἐφαρμογὴν σχέδιον νομισματικῆς ἐξυγιάνσεως στηριζόμενον εἰς δύο βάσεις: τὴν ἐπιστροφὴν εἰς τὴν Οὐγγαρίαν 30 περίπου ἑκατ. δολλ. ἐκ τοῦ ἀπαχθέντος ὑπὸ τῶν Γερμανῶν χρυσοῦ τῆς καὶ τὴν ἐλάττωσιν τοῦ κατοβλητέου ἐντὸς τοῦ 1946 ποσοῦ ἐπανορθώσεων πρὸς τὴν Σοβιετικὴν Ἐνῶσιν εἰς ὀλιγώτερα τῶν 22 ἑκατ. δολλαρίων. Νέον νόμισμα, τὸ *φιορίνιον*, ἀντικατέστησε τὸ *rengo* εἰς τὴν σχέσιν 1 *φιορ.* = 200 ἑκατ. *ado-rengos* (κατὰ δημοσιογραφικὴν πληροφορίαν 250 τετράκις ἑκατ. *rengos* — νόμισμα). Ἡ σχέσις τοῦ πρὸς τὸν χρυσὸν καθωρίσθη εἰς 1 γραμμ. χρυ. σοῦ = 13.21 *φιορίνια*. Ἡ ἐξωτερικὴ ἀξία τοῦ *φιορινίου* ἐρρυθμίσθη κατὰ τὴν σχέσιν 1 δολλ. = 11.65 *φιορίνια*.

Τὸ ἀρχικὸν ποσὸν κυκλοφορίας τοῦ νέου νομίσματος ἦτο 240 ἑκατομ. *φιορίνια*. Μέχρι τέλους Αὐγούστου ἡ νομισματικὴ κυκλοφορία εἶχε φθάσει 356 ἑκατ. *φιορ.* Τὴν 31ην Δεκεμβρίου εἶχε περίπου τετραπλασιασθῇ (937 ἐκ.), ἐπλησίασε δηλαδή τὸ 1 δισεκ. *φιορ.* τὸ ὁποῖον εἶχε ὑπολογισθῇ ὡς τὸ ἀνώτατον ὄριον κανονικῆς κυκλοφορίας.

Εἰς τὰς λοιπὰς χώρας αἱ πραγματοποιηθεῖσαι νομισματικαὶ διαρρυθμίσεις διανύουν κατὰ τὸ 1946 τὸ δεύτερον οὕτως εἰπεῖν στάδιόν των. Ἡ ἐξέλιξις των παρουσιάζεται ὡς ἑξῆς: Εἰς τὰς περισσοτέρας περιπτώσεις ἐχαραλώθη ἡ αὐστηρότης μὲ τὴν ὁποῖαν ἐφηρμόσθη ἡ δέσμευσις τῶν καταθέσεων καὶ τμήματος τοῦ κυκλοφοροῦντος χαρτονομίσματος διότι ἀπεδείχθη ὅτι εἶχε δημιουργήσει κοινωνικὰς ἀδικίας καὶ ἐδυσχέραине τὴν κίνησιν τῶν ἐπιχειρήσεων. Ἡ περαιτέρω συνέχεια τοῦ μέτρου ὑπῆρξε ἡ ἄμεσος ἢ ἔμμεσος μετατροπὴ τῶν δεσμευμένων ποσῶν εἰς ἀναγκαστικὴν ἐγγραφὴν εἰς κρατικὰ δάνεια ἢ ἡ ἐπιβολὴ φορολογίας.

Ὡς ἐνδεικτικὴ ἀναφέρεται ἡ δοθεῖσα ρύθμισις εἰς Βέλγιον: Τὸν Δεκέμβριον 1945 οἱ μὲν λογαριασμοὶ «δεσμευμένοι καταθέσεις» οἱ ὁποῖοι εἶχον ἤδη μεταβιβασθῇ ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου εἰς λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου Θεσαυροῦ ἔναντι τίτλων δυναμένων νὰ προσκομιθοῦν διὰ τὴν πληρωμὴν φόρων μετετράπησαν εἰς τίτλους τοῦ Δανείου τῆς Νομισματικῆς Ἐξυγιάνσεως, μὴ διαπραγματευσίμους, πρὸς 3 % οἱ δὲ λογαριασμοὶ «τραπεζογραμμάτια μὴ διαθέσιμα» μετετράπησαν εἰς «καταθέσεις προσωρινῶς μὴ διαθέσιμους».

Εἰς τὴν Ὀλλανδίαν ἐλήφθησαν τοιαῦτα μέτρα ὥστε οἱ δικαιοῦχοι τῶν δεσμευμένων κεφαλαίων νὰ μὴ εὕρσκουν εὐκαιρίαν δι' ἄλλην τοποθέτησιν ἀπὸ τὰς κρατικὰς ὁμολογίας λήξεως 50 ἐτῶν πρὸς 3 %, διαπραγματευσίμους μετὰ τριετίαν. Παρομοία ρύθμισις ἐγίνε καὶ εἰς τὴν Δανίαν καὶ Τσεχοσλοβακίαν. Ἀντιθέτως εἰς τὴν Νορβηγίαν αἱ δεσμευμένοι καταθέσεις ἀφέθησαν ἐλεύθεραι. Δι' αὐτοῦ ἡ κυβέρνησις ἐπέδωξε νὰ δημιουργήσῃ καταλλήλους προϋποθέσεις διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς μελετωμένης μετατροπῆς τοῦ δημοσίου χρέους.

Εἰς τὴν Γιοϋγκοσλαβίαν τὴν δέσμευσιν σημαντικοῦ τμήματος τῶν ρευστῶν μορφῶν μέσων πληρωμῆς ἠκολούθησε ἡ ἐπιβολὴ φόρου ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου θίγοντος εἰδικῶς τὸ χρηματικὸν κεφάλαιον.

Εἰς τὴν Γαλλίαν ὁ ἔλεγχος τῶν περιουσιῶν ὁ ὁποῖος ἐπραγματοποιήθη διὰ τῆς νομισματικῆς διορθώσεως καὶ τῆς ἐπιβληθείσης ἀπογραφῆς τῶν ἀξιῶν εἶχεν ὡς συνέχειαν τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ φόρου τῆς Ἐθνικῆς Ἀλλεγγύης ὁ ὁποῖος συνδυάζει φορολογίαν τοῦ κεφαλαίου καὶ φορολογίαν τῶν κερδῶν (ἡ ἀπόδοσις τοῦ κατὰ τὸ 1946 ἀνῆλθεν εἰς 56 δισεκ. φράγκα, πέραν τῶν εἰσπράξεων τὰς ὁποίας προέβλεπε ἐξ οὗτοῦ ὁ προυπολογισμός),

Καὶ εἰς τὴν Ὀλλανδίαν ὁ μελετώμενος φόρος ἐπὶ τῆς αὐξήσεως τῶν περιουσιῶν (property increase) θὰ δύναται νὰ κατοβάλλεται καὶ διὰ μεταββάσεως τῶν δεσμευμένων ποσῶν τῶν καταθέσεων εἰς τὸ κράτος.

Ὁ τρόπος κατὰ τὸν ὁποῖον ἐχρησιμοποιήθησαν τὰ ποσὰ τῶν δανείων καὶ αἱ εἰσπράξεις ἐκ τῶν φόρων προσδιορίζει τὰς νομισματικὰς τῶν συνεπειὰς καὶ τὴν περαιτέρω ἐξέλιξιν τῆς χρηματικῆς πολιτικῆς. Ὅπου ἐχρηματοδότησαν τὸν κρατικὸν προϋπολογισμὸν διὰ τὰ τακτικά του ἔξοδα εἶχον ὡς ἀποτέλεσμα νὰ ἐπανεέλθουν τελικῶς τὰ δεσμευθέντα μέσα πληρωμῆς εἰς τὴν νομισματικὴν κυκλοφορίαν χωρὶς ἡ διόγκωσις τῆς τελευταίας νὰ συνδυάζεται πάντοτε μὲ εὐνοϊκὴν ἐξέλιξιν τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος. Φαίνεται δὲ ὅτι τὸ προϊόν τῶν φόρων καὶ τῶν δανείων δὲν ἐξυπηρέτησε αὐτὸν τὸν σκοπὸν ὀλιγώτερον ἀπὸ τοὺς ἐνδεικνυομένους διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς οἰκονομίας, ἥτοι τὴν ἐπιστροφὴν μέρους τοῦ χρέους τοῦ Δημοσίου πρὸς τὴν Κεντρ. Τράπεζαν, τὴν εἰσαγωγὴν ὑλικοῦ ἀνασυγκροτήσεως ἢ τὸν σχηματισμὸν κεφαλαίου.

Τὰ ἀποτελέσματα ἐπὶ τῆς προσφορᾶς χρήματος τοῦ συνδυασμοῦ ὧν αὐτῶν τῶν μέτρων πρέπει νὰ κριθοῦν ἀπὸ τὴν ἐξέλιξιν ὅχι μόνον τοῦ ὄγκου τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας, ἀλλὰ καὶ τοῦ ποσοῦ τῶν καταθέσεων διότι ἡ μετατροπὴ τοῦ ρευστοῦ χρήματος εἰς καταθέσεις ὑπῆρξε σύνηθες μέσον μὲ τὸ ὁποῖον ἐπεδιώχθη κατὰ τὰς παραμοιὰς τῆς ἐφαρμογῆς τῶν νομισματικῶν μέτρων ἡ ὑπεκφυγὴ ἀπὸ τὰς συνεπειὰς τῶν.

Κατὰ γενομένους ὑπολογισμούς⁽¹⁾, εἰς τὰς χώρας αἱ ὁποῖαι εὐρέθησαν ὑπὸ πλεόν ὁμαλὰς συνθήκας ἡ αὐξήσις τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας καὶ τοῦ ποσοῦ τῶν καταθέσεων (ὄψεως καὶ προθεσμίας) μέχρι τοῦ Ἰουλίου, ἔτεινε νὰ παρουσιάσῃ ἓν ὁμοιόμορφον ποσοστὸν ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1938: ἐκυμάνετο μεταξύ 2 1/2 καὶ 3% — ποσοστὰ τὰ ὁποῖα συμπίπτουν μὲ τὴν ἄνοδον τοῦ δείκτου τῆς ποσότητός των ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1938 εἰς τὸ Ἡνωμ. Βασίλειον (Ἰούλ. 1946: 200) καὶ τὰς Ἡν. Πολιτείας (Ἰούλ. 1946: 300). Ἡ σύμπτωσις αὕτη διατηρεῖται καὶ κατὰ τοὺς ἐπομένους μῆνας. Εἰς τὸ Βέλγιον ἡ νομισματικὴ κυκλοφορία καὶ αἱ καταθέσεις, ἀνερχόμεναι τὸν Δεκ. 1938 εἰς 50.626 ἑκατ. βελγικά φράγκα, τὸν Ὀκτ. 1946 ἔφθασαν εἰς 146.675 ἑκ. φρ. Εἰς τὴν Δανίαν διὰ τὰ αὐτὰ περίπου χρονικὰ σημεῖα οἱ ἀριθμοὶ εἶναι 4.958 καὶ 11.775 ἑκατ. κορῶναι, εἰς τὴν Νορβηγίαν 3.040 καὶ 8.385, εἰς τὴν Μεγ. Βρετανίαν 3.505 ἑκατ. στερλίναι τὸν Δεκ. 1938, 9.045 τὸν Ἰούλιον 1946 καὶ 9.775 τὸν Δεκ. 1946. Εἰς Ἡνωμ. Πολιτείας ἡ νομισματικὴ κυκλοφορία καὶ τὸ σύνολον τῶν καταθέσεων ἀνερχόμενον εἰς 59 δισεκ. δολλ. τὸν Δεκ. 1938, τὸν Ἰούλιον 1945 ἦτο 170,4 δισεκ. δολλ. καὶ τὸν Ὀκτώβριον 169,3 δισεκ. δολλ.

(1) R. Bean. (Fed. Res. Bulletin Ὀκτ. 1946).

Βεβαίως αὕτη ἡ ὁμοιομορφία, ὅπως παρατηρήθη, ἔχει σχετικὴν μόνον σημασίαν ἐὰν ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν αἱ διαφοραὶ ἀπὸ ἀπόψεως ὕψους τιμῶν, ἐπαρκείας εἰς ἀγαθὰ καὶ οἰκονομικῆς δραστηριότητος τὰς ὁποίας παρουσιάζουν αἱ ἀναφερόμεναι χώραι. Εἰς τὰς λοιπὰς, τὸ ποσοστὸν αὐξήσεως εἶναι πολὺ ὑψηλότερον. Εἰς τὴν Γαλλίαν, τὸ σύνολον νομισματικῆς κυκλοφορίας καὶ καταθέσεων, ἐκ 208 δισεκ. φράγκα τὸν Δεκ. 1938, τὸν Ὀκτ. 1946 ἀνῆρχετο εἰς 1253 δισεκ. ἡ δὲ κυκλοφορία μόνη τὸν Δεκ. 1946 ἦτο 722 δισεκ. φρ. ἔναντι 111 δισεκ. τὸν Δεκ. 1938. Εἰς τὴν Φινλανδίαν τὸ ποσοστὸν αὐξήσεως ὑπερβαίνει τὰ 3,5%· αἱ σχετικοὶ ἀριθμοὶ εἶναι 23.100 ἑκατ. φινλ. μάρκα τὸν Δεκ. 1938 καὶ 91.995 τὸν Ὀκτ. 1946. Εἰς τὴν Ὀλλανδίαν ἡ νομισματικὴ κυκλοφορία μόνη παρουσιάζει αὐξήσιν 2,60%· 993 ἑκατ. φιορίνια τὸν Δεκέμβριον 1938, 5.500 κατὰ τὴν κατοχήν, 700 μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν μέτρων νομισματικῆς ἐξυγιάνσεως, εὐρίσκετο εἰς τὰ 2,6 δισεκ. φιορίνια περίπου εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους.

Ἡ τόσον ἀναμενομένη νομισματικὴ μεταρρύθμισις εἰς Γερμανίαν φαίνεται ὅτι δὲν θὰ λάβῃ χώραν πρὸ τῆς παρελεύσεως ἀρκετῶν μηνῶν ἐφ' ὅσον ἤθελεν ὑπερισχύσῃ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐλέγχου ἡ ἀγγλικὴ ἀποψις ἡ ὁποία φαίνεται νὰ προδικάζῃ τὴν ἀποτυχίαν μιᾶς μεταρρυθμίσεως ἐνὸς ἢ ποσότης τῶν ἐγαθῶν καὶ τα χρηματικὰ μέσα δὲν εὐρίσκονται εἰς πλεόν ὕγιᾶ σχέσιν. Τὸ ἀμερικανικὸν σχέδιον (σχέδιον Colm—Dodge—Goldsmith) ἔχει ὑποβληθῇ ἤδη ἀπὸ τοῦ Μαΐου. Προβλέπει τρεῖς διαδοχικοὺς σταθμοὺς τῆς μεταρρυθμίσεως. Ὁ πρῶτος εἶναι ἡ εἰσαγωγή νέου νομίσματος, τοῦ Deutsche Mark, καὶ ἡ μείωσις ὅλων τῶν ὑφισταμένων νομισματικῶν ἀπαιτήσεων καὶ ὑποχρεώσεων εἰς τὴν σχέσιν 10 παλαιὰ μάρκα τοῦ Reich=1 D. M. Ἡ μείωσις αὕτη θὰ ἐκταθῇ εἰς τὰς καταθέσεις, τὰς ὑποθήκας καὶ τὰ ἄλλα δημόσια καὶ ἰδιωτικὰ χρήμ. Δὲν θὰ ἰσχύσῃ διὰ τὸ χρέος τοῦ Reich καὶ ἀφίνει ἄθικτα τὰ εἰσοδήματα ἐκ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων καὶ ἄλλας παρομοίας φύσεως συντάξεις. Ἐπίσης αἱ τιμαί, οἱ μισθοί, τὰ ἡμερομίσθια, τὰ ἐνοίκια θὰ παραμείνουν ἀμετάβλητα.

Ὁ δεῦτερος σταθμὸς θὰ συνίσταται εἰς ἐγγραφὴν ὑποθήκης διὰ τὰ 50% τῆς πέραν ὠρισμένου ποσοῦ τρεχούσης ἀξίας τῶν εἰς ὅλας τὰς ἀκινήτους ἰδιοκτησίας, τὰ βιομηχανικὰ μηχανήματα καὶ ἐγκαταστάσεις καὶ ἄλλα σύνολα περιουσιακῶν στοιχείων. Ἡ ἀξία τῶν ὑποθηκῶν θὰ ἀποτελέσῃ τὸ Ταμεῖον Ἐξισώσεως τῶν Ἀπωλειῶν ἐκ τοῦ Πολέμου ἐκ τοῦ ὁποίου θὰ ἀποζημιωθοῦν μέσῳ τίτλων ἀτόκων καὶ ἄνευ χρονολογίας λήξεως ὅλοι οἱ ὑποστάντες ἀνεγνωρισμένους ζημίας ἐκ βομβαρδισμῶν, ἐκ τῆς μειώσεως τῆς ἀξίας τῶν χρεῶν κ.λ.π.

Τρίτος σταθμὸς θὰ εἶναι ἡ ἐπιβολὴ προοδευτικῆς φορολογίας ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου.

2. Πολιτικὴ τῶν τιμῶν.—Γενικὸν ἐπίσης μέτρον διὰ τὴν ἐξασφάλισιν σταθερότητος εἰς τὴν οἰκονομίαν εἶναι καὶ ἡ πολιτικὴ τῶν τιμῶν. Ὁ ἔλεγχος τῶν τιμῶν καὶ οἱ ποσοτικοὶ περιορισμοὶ οἱ ὁποῖοι ἐφηρμόσθησαν κατὰ τὴν πολεμικὴν περίοδον διατηροῦνται καὶ μετ' αὐτὴν ἂν ὅχι δι' ὅλα, δι' εὐρὺν πάντοτε κύκλον ἀγαθῶν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲ συνδυάζεται μέ, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον, συστηματικὸν ἔλεγχον τῶν ἡμερομισθίων καὶ τῶν μισθῶν. Ἡ διατήρησις σταθεροῦ ἐπιπέδου τιμῶν ἐπιδιώκεται διὰ τῆς ἐπιχορηγήσεως τῶν βασικωτέρων εἰδῶν. Π. χ. ὁ ἀγγλικὸς προϋπολογισμὸς ἐπιβαρύνεται μέ

ποσὸν 350 ἐκ. λίρ. περίπου διὰ ἐπιχορηγήσεις εἰσαγομένων καὶ ἐγχωρίων εἰδῶν διατροφῆς καὶ ἱματισμοῦ. Εἰς τὰς Ἡν. Πολιτείας ὁ προϋπολογισμὸς προέβλεπε διὰ τὴν χρῆσιν 1946/47 ποσὸν ἄνω τῶν 2 δισεκ. δολλαρίων δι' ἐπιχορηγήσεις τῶν εἰδῶν διατροφῆς καὶ ὠρισμένων πρώτων ὑλῶν. Εἰς τὴν Γαλλίαν ἡ ἐπιχορήγησις τοῦ σίτου τὸ 1945 εἶχεν φθάσει εἰς 263 φρ. κατὰ μετρικὸν στατήρα. Ἡ τακτικὴ αὕτῃ ἔχει συγκρατήσῃ ὁπωσδήποτε τὴν ὑψωτικὴν τάσιν τῶν τιμῶν ἡ ὁποία διαγράφεται σαφῶς εἰς ὅλας τὰς χώρας ὑπὸ τὸ καθεστὼς τῶν ἐφαρμοζομένων μέτρων ἀπὸ τοῦ νὰ λάβῃ τὰς διαστάσεις τῆς ἀνόδου τῶν τιμῶν ἡ ὁποία ἐσημειώθη μετὰ τὸν προηγούμενον πόλεμον μέχρι τοῦ 1920.

Οἱ τιμάριθμοι χονδρικῆς πωλήσεως παρουσιάζουν τὴν ἐξῆς ἐξέλιξιν :

$$I=VI \quad 1939=100$$

	Μέσος ὅρος			1946		
	1945	Ἰαν.	Ἀπρ(λ.	Ἰούν.	Ὀκτ.	Δεκ.
Ἀγγλία	174	177	178	181	183	185
Ἡν. Πολιτεῖαι	138	140	144	163	176	184
Γαλλία	362	462	539	551	793	807
Νορβηγία	182	171	171	175	174	177
Ὀλλανδία	182	237	246	250	263	
Δανία	194	186	187	188	201	202
Σουηδία	178	169	169	170	170	174 (XI/46)
Ἑλβετία	203	203	201	202	205	206

Ἐὰν ἐξαιρέσωμεν τὰς Ἡν. Πολιτείας, εἰς ὅλας τὰς χώρας δοκιμαί χαλαρώσεως τοῦ ἐλέγχου τῶν τιμῶν δι' ὠρισμένα ἀγαθὰ δὲν ἔλαβον μεγαλυτέραν ἔκτασιν (π. χ. εἰς τὴν Ὀλλανδίαν ὅπου κατηργήθησαν μὲ ἐπιτυχὴ ἀποτελέσματα αἱ διατιμήσεις ἐπὶ τῶν εἰδῶν κηπουρικῆς). Εἰς ἄλλας περιπτώσεις ὅπου ὁ ἔλεγχος τῶν τιμῶν εἶχε *de facto* ἐκφύγει ἀπὸ τὰς ἀρχὰς ἐπαναφέρεται πλέον ὀργανωμένος.

Ἐνδεικτικὴν περίπτωσιν συστηματικοῦ ἐλέγχου τῶν τιμῶν καὶ τοῦ κόστους παραγωγῆς ἀποτελεῖ τὸ Βέλγιον. Μετὰ μίαν περίοδον χαλαρώσεως ἡ βελγικὴ κυβέρνησις μεταξὺ Ἀπριλίου καὶ Μαΐου 1946 συνέσφιξε τὸν ἔλεγχον συστηματοποιοῦσα τὴν παρακολούθησιν ὅχι μόνον τὸν τιμῶν τὰς ὁποίας πληρώνει ὁ καταναλωτής, ἀλλὰ καὶ τῶν τιμῶν ἀγορᾶς τοῦ ἐμπορίου. Ἐπέβαλε αὐτόματον ὑποβιβασμὸν τῶν τιμῶν κατὰ 10%: 4% εἰς βάρος τοῦ παραγωγοῦ, 1,5% εἰς βάρος τῶν ἐμπόρων χονδρικῆς πωλήσεως καὶ 4,5% εἰς βάρος τῶν ἐμπόρων λιανικῆς πωλήσεως. Αἱ διατιμήσεις ὠρίσθησαν ὡς ἀνωτάται τιμαί. Δηλαδή, ὁ ἀγοράζων ἀπὸ τὸν παραγωγὸν κάτω τῆς ἀνωτάτης τιμῆς δὲν δικαιούται πωλῶν τὸ ἐμπόρευμά του νὰ εἰσπράξῃ τὴν ἀνωτάτην τιμὴν λιανικῆς πωλήσεως, Ἐπίσης δὲν δικαιούται νὰ ἀγοράσῃ ὑπὲρ τὴν ἀνωτάτην τιμὴν ἔστω ἂν αὐτός ἀρκεῖται εἰς τὸ νόμιμον περιθώριον κέρδους. Ἐλήφθησαν πρὸς τούτους μέτρα διὰ τὴν ἐξάλειψιν τῶν παρασιτικῶς παρεμβαλλομένων.

Ταυτόχρονως ἡ κυβέρνησις van Acker ὀργάνωσε καὶ τὴν παρακολούθησιν τοῦ κόστους τῆς παραγωγῆς καὶ ἐπέβαλε τὴν σταθεροποίησιν τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων εἰς τὸ ἐπίπεδόν των τῆς 15ης Ἀπριλίου 1946.

Ἀλλῃ κατεύθυνσις, χαρακτηριστικὴ τῆς πολιτικῆς τῆς Μεγάλης Βρετανίας εἶναι ἡ τακτικὴ τῆς συγκρατήσεως τοῦ κόστους τοῦ βίου εἰς σταθερὸν

ἐπίπεδον δ' ἐλέγχου τῆς καταναλώσεως καὶ τῶν τιμῶν ἢ τάσις ὑψώσεως τῶν ὁποίων ἐξουδετεροῦται διὰ τῆς ἐπιχορηγήσεως τῶν βασικωτέρων εἰδῶν χωρὶς νὰ ἀκολουθεῖται παραλλήλως πολιτικὴ σταθεροποιήσεως τῶν ἐργατικῶν ἡμερομισθίων. Κατὰ παρατήρησιν τοῦ Economist, τὸ κονδύλιον τῶν ἐπιχορηγήσεων διὰ τὰ εἶδη διατροφῆς εἰς τὸν προϋπολογισμόν 1946—47 ἀντιστοιχεῖ πρὸς ἐπιχορήγησιν τῶν ἡμερομισθίων κατὰ 10 %. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ τιμάρριθμος κόστους ζωῆς συνεκρατήθη σταθερὸς καθ' ὅλον τὸ ἔτος (131, 132, μὲ 1ην Σεπτ. 1939 = 100) ἐνῶ τὰ ἡμερομίσθια παρουσιάζουν ἐν σχέσει πρὸς τὴν αὐτὴν χρονικὴν περίοδον αὐξήσιν κατὰ 53 % τὸν Ἰανουάριον, 60 % τὸν Ἰούνιον καὶ 65 % τὸν Δεκέμβριον. Ἡ διαφορὰ παρουσιάζεται ἀκόμη μεγαλυτέρα, ὅταν ληφῇ ὑπὸν ὄψιν ὅχι τὰ ἡμερομίσθια ἀλλὰ τὸ ὕψος τῶν ἐβδομαδιαίων ἀμοιβῶν αἱ αἱ συνδυάζουν μὲ τὸ ἡμερομίσθιον τὰς ἀμοιβὰς δι' ὑπερωρίας καὶ τὰς ἀμοιβὰς ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐργασίας. Τὸν Ἰούλιον 1946 αἱ ἐβδομαδιαῖαι ἀμοιβαὶ παρουσίαζαν ἐν σχέσει πρὸς τὸν Ὀκτώβριον 1938 αὐξήσιν κατὰ 89 %.

Ἡ κυβέρνησις δὲν ἀποφασίζει νὰ ἐφαρμόσῃ μέτρα σταθεροποιήσεως τῶν ἐργατικῶν μισθῶν, συναντῶσα ἐξ ἄλλου σοβαρὰν ἀντίδρασιν εἰς τοῦτο ἀπὸ τὰς ἐργατικὰς ὁργανώσεις (εἰς τὰ τέλη τοῦ ἔτους τὸ Συνέδριον τῶν Ἑργατικῶν Ὀργανώσεων ἤρχισε νὰ ἐκδηλώνῃ κάποιαν διάθεσιν ὥπως μεταβάλλῃ στάσιν, χωρὶς ὅμως τὸ γεγονός ὅτι ἀπεδέχθη κατ' ἑρμηνείαν τὸ σχέδιον τοῦ White Paper διὰ τὴν ἐργασίαν νὰ δύναται νὰ θεωρηθῇ καὶ ὡς ὀριστικὴ ἀποδοχὴ τοῦ ἐλέγχου τῶν ἡμερομισθίων). Μέχρι τῆς στιγμῆς ἡ ἀγγλικὴ κυβέρνησις ἔχει στηρίξει τὴν σταθερότητα τῆς καταστάσεως εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν πραγματικῶν ἐργατικῶν μισθῶν. Ὡς εἶναι εὐνόητον ἡ τοιαύτη ἀντιμετώπισις διατηρεῖ εἰς λανθάνουσαν κατάστασιν ὅλους τοὺς κινδύνους τοῦ πληθωρισμοῦ. Ἡ ἐκδηλωθεῖσα καθ' ὅλον τὸ ἔτος βαθμιαία ὑψώσις εἰς τὰς τιμὰς ἢ ὁποία ἐντείνεται κατὰ τὸ δεύτερον ἑξάμηνον 1946 δύναται εἰς οἰανδήποτε στιγμὴν νὰ παρασύρῃ εἰς σημαντικὸν μέτρον τὰ ἡμερομίσθια πρὸς τὰ ἄνω ἐνόςω δὲν ὑπάρχει κεντρικὴ συγκράτησις των. Αὐτὸ δὲ ἔχει πολλὰς πιθανότητας νὰ συμβῇ, διότι ἡ ἐφαρμοζομένη βαθμιαίως ἐκθνικοποίησις (1) εἰς τὴν παραγωγὴν ἔχει δημιουργήσει τάσιν ἀνταγωνισμοῦ μεταξὺ τῶν διαφόρων παραγωγικῶν κλάδων διὰ τὴν βελτίωσιν τῶν ὄρων ἐργασίας καὶ πληρωμῆς μὲ τὸν σκοπὸν νὰ προλάβουν τὴν διαρροὴν τῶν ἐργατῶν των. Ἐπὶ πλέον ἡ ὑψώσις τῶν τιμῶν εἰς Ἡν. Πολιτείας μετὰ τὴν κατάργησιν τοῦ ἐλέγχου τῶν τιμῶν θὰ ἀποτελέσῃ ἀποφασιστικὸν παράγοντα πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν ἐπηρεάζουσα τὰς ἀγγλικὰς τιμὰς πρὸς τὰ ἄνω.

Αἱ τάσεις αὗται ἀπεικονίζονται ἀπὸ τὴν πορείαν τῶν τιμαριθμῶν χονδρικῆς καὶ λιανικῆς πωλήσεως καὶ εἰσαγομένων εἰδῶν :

(1). Neue Zürcher Zeitung, 15 Δεκεμβρίου 1946.

	Γενικός (1838=100)			Εἶδη διατροφῆς (1938=100)			Βιομηχανικά εἶδη καὶ προϊόντα (1938=100)		
1946	A (1)	B (1)	Γ (1)	A	B	Γ	A	B	Γ
Ἰανουάριος	169,6	—	200	161,9	120	199	173,4	—	175
Ἀπρίλιος	170,3	—	204	163	120	203	173,8	—	175
Ἰούλιος	174,1	—	207	165,5	121	205	178,5	—	182
Σεπτέμβριος	174,9	—	212	162,6	121	207	181,5	—	191
Νοέμβριος	176,5	—	221	162,2	119	218	184,8	—	199
Δεκέμβριος	177,3	—	—	160,7	—	—	186,4	—	—

Εἰς τὴν Γαλλίαν ἡ πολιτικὴ τῶν τιμῶν ὑπῆρξε πολὺ ὀλιγώτερον ἀποτελεσματικὴ διὰ τὴν ἐξασφάλισιν σταθερότητος εἰς τὴν οἰκονομίαν. Εἰς ἐκ τῶν λόγων εἶναι ἴσως ὅτι ὑστέρησε ἀπὸ ἀπόψεως συστήματος. Οὐσιαστικώτερα ὅμως αἷτια εἶναι ἡ πολιτικὴ ἀστάθεια εἰς τὴν Γαλλίαν, ἡ μεγαλυτέρα ἐξάρθρωσις εἰς τὴν οἰκονομίαν τῆς καὶ ἡ μὴ δραστικὴ ἀντιμετώπισις εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τοῦ νομισματικοῦ προβλήματος.

Ἡ ἐξέλιξις τῶν τιμαρίθμων κατὰ τὸ 1946 παρουσιάζεται ὡς ἐξῆς : ὁ τιμᾶριθμος χονδρικῆς πωλήσεως (Statistique générale de la France) τὸν Ἰανουάριον εἰς τὰ 479 (1938=100) δεικνύει περίπου συνεχῇ ὕψωσιν ἀπὸ μηνὸς εἰς μῆνα, μὲ σημαντικὸν ἄλμα μεταξὺ Ἀπριλίου (559) καὶ Μαΐου (634), ὑποχώρησιν κατὰ τὸν Ἰούνιον (604) καὶ Ἰούλιον (571) νέαν σημαντικὴν ἄνοδον κατὰ τὸν Αὐγούστον, Σεπτέμβριον καὶ Ὀκτώβριον (698, 727, 822) μικράν ὑποχώρησιν τὸν Νοεμβρίου (804). Τὸν Δεκέμβριον ἦτο 839.

Ὁ τιμᾶριθμος ἀκριβείας ζωῆς (I—VI 1939=100) δεικνύων 448 τὸν Ἰανουάριον 1946 αὐξάνει κατὰ 90 μονάδας μέχρι τοῦ Ἰουνίου καὶ κατὰ 270 μεταξὺ Ἰουνίου (538) καὶ Ὀκτωβρίου (808). Τὸν Νοέμβριον καὶ Δεκέμβριον ἦτο 794 καὶ 804.

Ὁ τιμᾶριθμος λιανικῆς πωλήσεως εἰδῶν διατροφῆς (1938=100) ἐμφανίζει : Ὀκτ. 866 Νοεμβρ. 851, Δεκ. 861. Ὁ γενικὸς τιμᾶριθμος λιανικῆς πωλήσεως : Σεπτ. 785, Ὀκτ. 856 Δεκ. 865.

Ἡ αἰσθητὴ ἄνοδος τῶν τιμαρίθμων κατὰ τὸν Αὐγούστον, ὀφειλομένη ἐν μέρει εἰς τὸ ὅτι συμπεριέλαβαν καὶ ἐλευθέρως τιμάς, εἶναι ἐπίσης συνέπεια τῆς παρασχεθείσης αὐξήσεως τῶν ἐργατικῶν ἡμερομισθίων (17—25 % ἀναλόγως τοῦ ὕψους τοῦ ἐργατικοῦ μισθοῦ). Ἡ κυβέρνησις ἤλπισε ὅτι αἱ χορηγηθεῖσαι αὐξήσεις θὰ ἐκαλύπτοντο ἀπὸ τὴν αὐξήσιν τῆς παραγωγῆς ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐπίσης ὑπελόγισε διὰ νὰ μειώσῃ κατὰ 50 % τὰς ἐπιχορηγήσεις τῶν εἰδῶν διατροφῆς καὶ βιομηχανικῶν εἰδῶν, μὲ προοπτικὴν πλήρους καταργήσεώς των, μέχρι τέλους τοῦ ἔτους.

Ἡ κυβέρνησις Blum μὲ τὴν ἀπόφασιν νὰ ἀκολουθήσῃ δραστικὴν πολιτικὴν κατὰ τῆς συνεχοῦς τάσεως ἀνόδου τῶν τιμῶν καὶ τῶν ἡμερομισθίων ἀνήγγειλε τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ Δεκεμβρίου τὸν ἄμεσον ὑποβιβασμὸν ὅλων τῶν τιμῶν τῶν εἰδῶν καταναλώσεως ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1947 κατὰ 5 % καὶ νέον ὑποβιβασμὸν των κατὰ τὸ αὐτὸ ποσοστὸν ἀπὸ 1ης Μαρτίου.

(1) A=τιμαὶ χονδρικῆς πωλήσεως. B=τιμαὶ λιανικῆς πωλήσεως. Γ=τιμαὶ εἰσαγομένων εἰδῶν.

Εἰς γενικὰς γραμμὰς ἡ ἐξέλιξις τῆς πολιτικῆς τῶν τιμῶν εἰς Ἡνωμ. Πολιτείας εἶναι ἡ ἐξῆς: Ὁ ἐλεγχος τῶν τιμῶν ἐξ ἀρχῆς χαλαρώτερος ὃχι μόνον συνήντα ἀντίδρασιν ἐκ μέρους τῶν ἀμέσως ἐνδιαφερομένων ἀλλὰ καὶ ἐβόλλετο συνεχῶς ἀπὸ πολιτικῶν καὶ οἰκονομικῶν κύκλους. Τὸν Ἰούνιον, τὸ veto τοῦ Προέδρου Truman εἰς τὸ ὑποβληθὲν νομοσχέδιον διὰ τὴν παράτασιν τοῦ Price Control Act ἀφῆκε τὸ ζήτημα τῶν ἐλέγχων ἐκκρεμὲς ἐπὶ ἓνα περίπου μῆνα, δηλαδὴ οὐσιαστικῶς ἐπανέφερε δι' αὐτὸ τὸ χρονικὸν διάστημα τὸν ἐλεύθερον σχηματισμὸν τῶν τιμῶν, δεδομένου, ὅτι κατὰ τὸ Price Control Act ὁ ρόλος τῆς OPA ἐτερματίζετο τὴν 30ὴν Ἰουνίου 1946. Μέχρι τῆς ρυθμίσεως τῶν νέων—ἡτονισμένων—ἐξουσιῶν τῆς OPA αἱ τιμαὶ ἔλαβον τὸν καιρὸν νὰ ἀνέλθουν σημαντικῶς ἰδιαιτέρως δι' ὠρισμένα εἶδη. (Π.χ. αἱ τιμαὶ τοῦ κρέατος ὑπερέβησαν κατὰ 35 - 80 % τὰς πρὸ τῆς 30 Ἰουνίου ἀνωτάτας τιμὰς του). Μεταξὺ 29/6 καὶ 27/7 ὁ τιμὰριθμος τῶν βασικῶν εἰδῶν τοῦ Bureau of Labour Statistics ἀνῆλθεν ἀπὸ 112,7 εἰς 124,1.

Ἡ βαθμιαία ἀναβίωσις τῶν ἀρμοδιοτήτων τῆς OPA—ὑπὸ πλέον χαλαρὰν μορφήν—εἶχεν ὡς συνέπειαν τὴν ἐλάττωσιν τῆς προσφορᾶς πολλῶν εἰδῶν εἰς τὴν ἀγορὰν ἐνῶ ἡ μούρη ἀγορὰ ἀνεξωγογονεῖτο. Ἰδιαιτέρως χαρακτηριστικὸν ὑπῆρξε τὸ ζήτημα τῆς ἐπαρκείας καὶ τῶν τιμῶν τοῦ κρέατος τὸ ὅποιον καὶ ἀπέβη ἀντικείμενον πολιτικῆς ἐκμεταλλεύσεως.

Ἐπίσης ἔντονος ἐσημειώθη καὶ ἡ τάσις ὑψώσεως τῶν ἡμερομισθίων.

Ἡ πίεσις τῶν πολιτικῶν κύκλων οἱ ὅποιοι ὑπεστήριζαν ὅτι ἡ κατάργησις τῶν ἐλέγχων θὰ ἦτο ἀποτελεσματικὴ κατὰ τῆς κερδοσκοπικῆς τάσεως τῶν τιμῶν, τὸ ὅλον ἐν μειούμενον κύρος τῆς ὑπηρεσίας τῶν ἐλέγχων εἶχον ὡς ἐπακόλουθον ἤδη ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ὀκτωβρίου νὰ ἀρχίσουν ἐξαιρούμεναι τοῦ ἐλέγχου αἱ τιμαὶ πολλῶν τροφίμων καὶ βιομηχανικῶν εἰδῶν. Τὴν 10ην Νοεμβρίου ὁ Πρόεδρος Truman ἀνήγγειλε τὴν ἄρσιν τῶν ἐλέγχων ἀπὸ τὰς τιμὰς, τὰ ἡμερομίσθια καὶ τοὺς μισθοὺς καὶ τὸν περιορισμὸν τῶν μόνον εἰς τὰ «ἐνοίκια, τὴν ζάκχαριν καὶ τὴν ὄρυζαν».

Οἱ τιμὰριθμοὶ παρουσιάζουν τὴν ἐξῆς ἐξέλιξιν:

Χονδρικῆς πωλήσεως (I - VI 1939 = 100) 1946: Ἰαν. 140, Ἰούνιος 148, Ἰούλιος 163, Αὐγουστος 169, Σεπτέμβριος 162, Ὀκτώβριος 175, Νοέμβριος 183, Δεκέμβριος 184. (Statist. Office of the U.N.).

Λιανικῆς πωλήσεως εἰδῶν διατροφῆς (1935 - 1939 = 100) 1946: Ἰανουάριος 141, Ἰούνιος 146, Ἰούλιος 166, Αὐγουστος 171, Σεπτέμβριος 174, Ὀκτώβριος 180, Νοέμβριος 183 (Fed. Res. Bull.).

Τιμὰριθμος κόστους ζωῆς (1935 - 1939 = 100) 1946: Ἰανουάριος 130, Ἰούνιος 133, Ἰούλιος 141, Αὐγουστος 144, Σεπτέμβριος 146, Ὀκτώβριος 148, Νοέμβριος 152 (Fed. Res. Bull.).

Εἰς τὸν Καναδᾶν διατηρεῖται ὁ ἐλεγχος τῶν τιμῶν καὶ τῶν ἐνοικίων κατηργήθη ὅμως ἀπὸ τοῦ φθινοπώρου διὰ τὰ ἡμερομίσθια. Ὁ τιμὰριθμος χονδρικῆς πωλήσεως (1938 = 100) 133 τὸν Ἰανουάριον 1946 τὸν Σεπτέμβριον ἦτο 138 τὸν Ὀκτώβριον 139. Ὁ τιμὰριθμος λιανικῆς πωλήσεως εἰδῶν διατροφῆς (1935 - 1939 = 100) 133 τὸν Ἰανουάριον, ἦτο 147 τὸν Νοέμβριον. Ὁ τιμὰριθμος κόστους ζωῆς (1935 - 1939 = 100) ἐδείκνυε τὸν Ἰανουάριον 120, τὸν Νοέμβριον 127.

Καὶ εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἐνῶσιν ἡ κατάργησις τοῦ δελτίου εἰς τὰ εἶδη εὐρείας καταναλώσεως, ἡ ὁποία τὸν Μάρτιον κατὰ τὴν ἀνακοίνωσιν τοῦ τετάρτου πενταετοῦς σχεδίου εἶχεν ἀναγγελθῇ διὰ τὸ φθινόπωρον

ἀνεβλήθη διὰ τὸ προσεχές ἔτος. Ταύτοχρόνως ἡ ρωσικὴ κυβέρνησις ἤρχισεν ἐφαρμόζουσα ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου τακτικὴν ἀπορροφήσεως μεγαλυτέρου τμήματος ἀγοραστικῆς δυνάμεως μὲ τὰς διανομὰς διὰ νὰ συμπίεσῃ τὰς τιμὰς τῆς μαύρης ἀγορᾶς. Ἐτριπλασίασε τὰς τιμὰς τῶν διανεμομένων εἰδῶν. Δι' αὐτοῦ ἐπέδιδωκε καὶ ἐπέτυχε προσέγγισιν «ἐλευθέρων» καὶ κρατικῶν τιμῶν. (Εἶναι γνωστὸν ὅτι εἰς τὴν Ρωσίαν ἔχει δημιουργηθῆ σύστημα ἐλέγχου τῆς μαύρης ἀγορᾶς διὰ τῆς κατὰ ἓνα τρόπον νομιμοποιήσεως της· αἱ πέραν ἀπὸ τὰς ὑποχρεωτικῶς παραδοτέας εἰς τὰς ἀρχὰς ποσότητες προϊόντων πωλοῦνται εἰς ἐλευθέρως τιμὰς εἰς «πρατήρια» κρατικὰ τὰ ὅποια συναγωνίζονται τὴν μαύρην ἀγορὰν καὶ ἐπομένως συγκρατοῦν τὰς τιμὰς της). Ἔτσι ἀπὸ τῆς 16ης Σεπτεμβρ. ἡ τιμὴ τοῦ πιτυρούχου ἄρτου ὠρίσθη ἀπὸ 1,10 ρούβλια εἰς 3,40 κατὰ κιλὸν. Ἀντιστρόφως, εἰς τὴν ἐλευθέραν ἀγορὰν ἡ τιμὴ τοῦ 10 ρ. τὴν 19 Σεπτ. κατῆλθε μετὰ ταῦτα εἰς 7,50. Ἀνάλογοι μεταβολαὶ ἐπῆλθαν εἰς τὰς δύο κατηγορίας τιμῶν καὶ διὰ τὰ λοιπὰ εἶδη εὐρείας καταναλώσεως. Παραλλήλως ὑψώθησαν καὶ τὰ ἡμερομίσθια καὶ οἱ μισθοὶ ἐφ' ὅσον δὲν ὑπερέβαιναν τὰ 900 ρούβλια μηνιαίως χωρὶς ὅμως αἱ αὐξήσεις νὰ καλύπτουν καθ' ὅλον τὸ μέτρον τῆς τὴν μείωσιν τῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως τὴν ὅποιαν ἐπέφερεν ὁ τριπλασιασμός τῶν κρατικῶν τιμῶν.

Ἡ αὕτῃ τάσις πρὸς ὑψηλὰς τιμὰς παρατηρεῖται καθ' ὅλον τὸ ἔτος καὶ εἰς τὰς οὐδετέρας χώρας. Εἰς τὴν Σοὺηδίαν αἱ τιμαὶ δὲν ἔχουν ὑποχωρήσει αἰσθητῶς κάτω τοῦ ἐπιπέδου εἰς τὸ ὅποιον εὐρίσκοντο μετὰ τὴν πρώτην μεταπολεμικὴν περίοδον. Εἰς ἐκ τῶν κυριωτέρων λόγων εἶναι ἡ σημαντικὴ αὐξήσις τῶν ἐξαγωγῶν ἢ ὅποια ἔχει περιορίσει τὰς ποσότητας τῶν διαθεσίμων ἀγαθῶν εἰς τὴν ἐγγύριον ἀγορὰν δὲν ἔχει δὲ μέχρι τῆς στιγμῆς εὐρεῖ ἀντίρροπον εἰς τὴν σημειωθείσαν σχετικὴν πτώσιν τῶν τιμῶν τῶν εἰσαγομένων εἰδῶν. Τὸ γεγονός αὐτὸ καὶ ἡ τάσις ὑψώσεως τῶν ἡμερομισθίων τὴν ὅποιαν εὐνοεῖ τὸ ὑψηλὸν ἐπίπεδον ἀπασχολήσεως, ἔχουν θέσει πρὸ τῆς κυβερνήσεως τὸ ζήτημα τῆς υλοθετήσεως μέτρων διὰ τὴν ἀποσόβησιν πληθωρικῶν φαινομένων.

Ἡ ἀνατίμησις τῆς κορώνας προωρίσθη νὰ ἐπιδράσῃ καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν, ἀφ' ἑνὸς φέρουσα πτώσιν εἰς τὰς τιμὰς τῶν εἰσαγομένων εἰδῶν καὶ ἀφ' ἑτέρου καθιστῶσα τὴν ἐξαγωγὴν ἐγγυρίων προϊόντων ἐν σχέσει πρὸς τὴν πώλησιν των εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ὀλιγώτερον συμφέρουσαν ἢ πρίν. Ἡ κυβερνητικὴ πολιτικὴ φαίνεται νὰ τείνῃ κατ' ἀρχὴν μᾶλλον πρὸς τὴν ἐπίτευξιν παρομοίων ἀποτελεσμάτων παρὰ πρὸς αὐστηροτέραν ἐφαρμογὴν τοῦ χαλαρωθέντος ἐλέγχου τῶν τιμῶν καὶ ἡμερομισθίων, ὃ ὁποῖος ὅμως διατηρήθη καθ' ὅλον τὸ ἔτος. Ὁ τιμάρριθμος χονδρικῆς πωλήσεως ὃ ὁποῖος μέχρι τοῦ Ὀκτωβρίου 1946 ἐκυμάνθη μεταξὺ 185 καὶ 186 (1935=100) τὸν Νοέμβριον ἐδείκνυε 190 ἀνελθὼν κατὰ 4 μονάδας ἑναντι τοῦ Ὀκτωβρίου. Ὁ γενικὸς τιμάρριθμος κόστους ζωῆς (Ἰανουάριος—Ἰούνιος 1939=100) ἐσημείωσε 143 τὸν Ἰανουάριον 1946, 144 τὸν Ἰούνιον, 146 τὸν Δεκέμβριον.

3. Σχέδια ἀνασυγκροτήσεως, παραγωγῆ, ἐξωτερικὸν ἐμπόριον.—Εἰς τὰς περισσοτέρας χώρας τὸ ἔργον τῆς ἀνασυγκροτήσεως καὶ ἡ πραγματοποίησις τοῦ optimum εἰς τὴν ἀξιοποίησιν τῶν ἐθνικῶν πόρων ὑπὸ τὰς μεταπολεμικὰς συνθήκας ἐπιδιώκονται βάσει προδιαγεγραμμένου σχεδίου. Αὐτὸ ἀφ' ἑνὸς ἐπιβάλλεται ἀπὸ τὴν ἀνάγκην ὀργανωμένου συντονισμοῦ τῶν καταβαλλομένων προσπαθειῶν τὴν ὅποιαν ἐδημιούργησαν αἱ διαρ-

θρωτικά μεταβολαί καί ἡ ἐξάρθρωσις τῶν παραγωγικῶν λειτουργιῶν ἐκ τοῦ πολέμου εἰς τὰς οἰκονομίας. Ἀφ' ἑτέρου κατὰ τὸ μᾶλλον ἡ ἥτιον ἀποτελεῖ ἀποκρυστάλλωσιν τῆς θέσεως τὴν ὁποῖαν λαμβάνει ἐκάστη χώρα εἰς τὸ ζήτημα τοῦ ρυθμιστικοῦ ρόλου τοῦ κράτους εἰς τὴν οἰκονομίαν καὶ τῶν βάσεων λειτουργίας τοῦ οἰκονομικοῦ συστήματος.

Εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις, ὅπως συμβαίνει εἰς τὴν Μεγάλῃν Βρετανίῳν, τὰ καταρτιζόμενα σχέδια δὲν ἔχουν ἀκόμη φθάσει εἰς τὸ στάδιον γενικοῦ σχεδίου τὸ σύνολον τῆς οἰκονομίας. Ἀναφέρονται εἰς τὸν προγραμματισμὸν τῶν κατὰ μέρος κλάδων. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὅμως αἱ χῶραι ἔχουν υἱοθετήσῃ σχέδια γενικὰ ρυθμίζοντα κατὰ τρόπον ὀλιγώτερον ἢ περισσότερον πλήρη καὶ λεπτομερῇ τοὺς ὅρους καὶ τὰς προϋποθέσεις τῆς πραγματοποιήσεώς των. Κατωτέρω ἀναλύομεν δι' ὀλίγων τὸ τέταρτον πενταετὲς σοβιετικὸν σχέδιον, τὸ διετὲς τσεχοσλοβακικὸν καὶ τὸ γαλλικόν, ὡς ἀντιπροσωπεύοντα τρεῖς διαφορετικοὺς τύπους σχεδίων ἀπὸ ἀπόψεως πληρότητος σχεδιασμοῦ τῆς ἀκολουθητέας πολιτικῆς καὶ τῶν ἐπιτευκτέων σκοπῶν.

Α. Τὸ σοβιετικὸν σχέδιον, τὸ ὁποῖον ἀνεκοινώθη τὸν Μάρτιον, παρουσιάζει τὴν πληρεστέραν μορφήν σχεδίου προβλέποντος περὶ μιᾶς ἐκάστης τῶν οἰκονομικῶν δραστηριοτήτων καὶ ὅλων τῶν λεπτομερειῶν ἐφαρμογῆς καὶ πραγματοποιήσεώς του. Χαρακτηριστικὸν τοῦ ρωσικοῦ σχεδίου εἶναι ὅτι ἀποβλέπει εἰς πολὺ εὐρύτεραν προαγωγὴν τοῦ βιομηχανικοῦ ἢ τοῦ ἀγροτικοῦ τομέως καὶ ὅτι συγκεντρώνει μεγαλυτέραν προσπάθειαν εἰς τὴν βαρεῖαν βιομηχανίαν καὶ τὰς μεταφορὰς παρὰ εἰς τὰς βιομηχανίας καταναλωτικῶν ἀγαθῶν. Τὰ κύρια σημεῖα του εἶναι τὰ ἑξῆς:

α) Ἐπιδιώκει διὰ τὸ 1950 (ἔτος συμπληρώσεως τοῦ σχεδίου) συνολικὴν ἀξίαν βιομηχανικῆς παραγωγῆς 205 δισεκ. ρουβλίων (εἰς σταθερὰς τιμὰς 1926—27), ἥτοι κατὰ 48% ἀνωτέραν τῆς προπολεμικῆς. Εἰδικώτερον τὰ προβλεπόμενα ποσοστὰ αὐξήσεως εἶναι: 51% διὰ τὴν παραγωγὴν γαιάνθρακος (παρ. 250 ἑκατ. τόν.), 35% εἰς τὴν σιδηροβιομηχανίαν (19,5 ἑκατ. τόν. χυτοσιδήρου καὶ 25 ἑκατ. τόν. χάλυβος), διπλασιασμὸς ἢ τριπλασιασμὸς τῆς παραγωγῆς τῶν λοιπῶν μετάλλων, 100% εἰς τὴν παραγωγὴν μηχανῶν, 70% εἰς τὴν παραγωγὴν ἡλεκτρικῆς ἐνεργείας (82 δις. Kwh).

β) Προβλέπει βιομηχανικὴν ἀπόδοσιν κατὰ 36% ἀνωτέραν τῆς προπολεμικῆς χάρις εἰς τεχνικὰς βελτιώσεις.

γ) Ὁρίζει εἰς 250 δις. ρούβλια τὰς ἐπενδύσεις κεφαλαίων.

δ) Διὰ τὴν ἀγροτικὴν παραγωγὴν οἱ σκοποὶ τοῦ σχεδίου εἶναι: παραγωγὴ σιτηρῶν 127 ἑκατ. τόν. (7% ὑπὲρ τὴν παραγωγὴν τοῦ 1940), παραγωγὴ βάμβακος 3,1 ἑκατ. τόν. (38% ἔναντι τοῦ 1940), σακχαροτεύτλων 26 ἑκατ. τόν. (μέγεθος παραγωγῆς κατὰ 6 ἑκατ. τόννους κατώτερον τοῦ πραγματοποιηθέντος τὸ 1940 ἀντιπροσωπεύον ὅμως σημαντικὴν προσπάθειαν δεδομένου ὅτι ἡ καλλιέργεια σακχαροτεύτλων εὐρίσκεται συγκεντρωμένη κυρίως εἰς Οὐκρανίαν).

ε) Ἀποβλέπει εἰς ἄνοδον κατὰ 66% τοῦ μέσου ἐτησίου μισθοῦ.

Β. Τὸ διετὲς σχέδιον τῆς Τσεχοσλοβακίας συνδυάζει τὸν αὐστηρὸν προγραμματισμὸν τοῦ ἐθνικοποιημένου τομέως τῆς οἰκονομίας μὲ τὴν ἀπλὴν διατύπωσιν κατευθυντηρίων γραμμῶν γενικοῦ χαρακτῆρος διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ ἐλευθέρου τομέως τῶν μικρῶν ἐπιχειρήσεων. Ἐὰν ληφθῇ ὑπ'

δψιν δι: α) τὸ ἐθνικοποιημένον τμήμα εὐρίσκεται εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς λειτουργίας του ὑπὸ τοῦς νέους ὄρους καὶ δὲν περιλαμβάνει μὲν περισσότερας ἀπὸ 2.200 βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις ἐπὶ συνόλου 11.000 ἀπασχολεῖ δὲ μὲν τὰ 61 % τῆς βιομηχανικῆς ἐργατικῆς δυνάμεως· β) ἐκτείνεται εἰς ὅλους τοὺς βασικοὺς κλάδους τῆς βιομηχανίας (μεταλλεῖα, σιδηροβιομηχανίαν, ὀλόκληρον τὴν βαρεῖαν βιομηχανίαν, τὸ σύνολον τῶν χημικῶν τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς βιομηχανίας ὑάλου πορσελάνης κλπ. καὶ γ) διὰ τὸ προβλεπόμενον ρυθμὸς τῆς λειτουργίας τῶν παραγωγικῶν κλάδων ἐξαρτᾶται κατὰ μέγα μέρος ἐκ τῆς πραγματοποιήσεως τῶν ἀπαιτουμένων εἰσαγωγῶν πρώτων ὑλῶν, καθίσταται ἀντιληπτὸν διὰ τὸ τσεχοσλοβακικὸν σχέδιον ἐπιβάλλει διὰ στενοῦ προγραμματισμοῦ σημαντικῆς ἐκτάσεως προσπάθειαν εἰς τὴν οἰκονομίαν. Οἱ σκοποὶ τοὺς ὁποίους θέτει εἶναι ἐπομένως εἰς τὴν πραγματικότητα ἀρκετὰ φιλόδοξοι, ἐὰν μάλιστα ὑπολογισθῇ διὰ ὅλοι οἱ ἐθνικοποιημένοι κλάδοι ἔχουν ἀνάγκην χρηματοδοτήσεως κατὰ τὰ δύο ἔτη τοῦ σχεδίου μέχρι συνολικοῦ ποσοῦ κεφαλαίων 60 δισεκ. τσεχ. κορωνῶν. Ἐπιδιώκει αὐξήσιν τῆς παραγωγῆς δι' ὅλα τὰ βασικὰ προϊόντα ὑπὲρ τὸ ἐπίπεδον τοῦ 1937: π.χ. διὰ μὲν τὸν σκληρὸν γαιάνθρακα δὲν ἀποβλέπει εἰς μέγεθος παραγωγῆς ἀνώτερον τοῦ 1937 (16.700 χιλ. τόν.) διὰ τὸν μαλακὸν δὲ μὲν ὀρίζει αὐξήσιν κατὰ 33 % (παραγ. 23.900 χιλ. τόν.). Διὰ τὸν χάλυβα προβλέπει ποσοστὸν αὐξήσεως 38 % ἐντὸς τῆς διετίας, διὰ τὴν ἠλεκτρικὴν ἐνέργειαν 75 % ὑπὲρ τὴν προπολεμικὴν. Ἐπίσης ὑψηλὰ ποσοστὰ αὐξήσεως προβλέπονται καὶ διὰ τὴν ἀγροτικὴν παραγωγὴν.

Γ. Τὸ γ α λ λ ι κ ὸ ν σ χ έ δ ι ο ν (Σχέδιον τοῦ Monnet) ἀποβλέπει εἰς τὸ νὰ ὀργανώσῃ μίαν «συνεννοημένην» (concertée) ὅχι μίαν διευθυνομένην οἰκονομίαν. Ἀναφέρεται περίπου ἀποκλειστικῶς εἰς τὰς ἑξ «βιομηχανίας· κλεῖδας» τῆς Γαλλίας: παραγωγὴν γαιάνθρακος, ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας, χάλυβος, οἰκοδομικοῦ ὑλικοῦ, γεωργικῶν μηχανῶν καὶ μεταφορᾶς. Διὰ τὰς λοιπὰς προωρίσθῃ νὰ ἀποτελέσῃ ἀπλῶς πρότυπον.

α) Ἡ βασικὴ ἀρχὴ ἢ ὁποία διέπει τὸ σχέδιον εἶναι διὰ τὴν ἀνανέωσιν καὶ ὁ συγχρονισμὸς τοῦ κεφαλαιουχικοῦ ὀπλισμοῦ ἀποτελεῖ ὄρον διὰ τὴν ἐπ' ἀνοδὸν τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος εἰς τὰ προπολεμικὰ ἐπίπεδα καὶ τὴν ἐπίτευξιν ἐπιπέδου παραγωγῆς κατὰ 25 % ἀνωτέρου τοῦ 1928 (τὸ ὁποῖον ὑπερέβαινε κατὰ τὸ αὐτὸ ποσοστὸν τὸ ἐπίπεδον τοῦ 1938).

β) Εἰδικώτερον, τὰ ὀριζόμενα ποσοστὰ αὐξήσεως μέχρι τοῦ 1950 εἶναι (ἐναντι τοῦ 1938): 36 % διὰ τὸν γαιάνθρακα (παραγ. 65 ἑκατ. τόν.) 78 % διὰ τὴν ἠλεκτρικὴν ἐνέργειαν, 86 % διὰ τὸν σιδηρὸν 77 % διὰ τὸν χάλυβα, 203 % (1938 = 3,8 ἑκατ. τόν.) διὰ τὴν τσιμεντοβιομηχανίαν, 70 % διὰ τὰς σιδηροδρομικὰς μεταφορὰς (240 ἑκατ. χ. τόν.).

γ) Εἰς τὴν ἀγροτικὴν παραγωγὴν τὸ σχέδιον προβλέπει αὐξήσιν τῆς ἀποδόσεως τῶν σιτηρῶν κατὰ 52 % ἐπὶ τῆς μέσης ἀποδόσεως τῶν ἔτων 1934—1938.

δ) Ἡ ἀξία τοῦ ἀπαιτουμένου νέου κεφαλαιουχικοῦ ὀπλισμοῦ μέχρι τέλους 1950 ὑπολογίζεται εἰς 2.250 δις. φράγκα, τοῦ ἀπαιτοῦντος ἀντικατάστασιν εἰς 750 δις.

ε) Τίθεται ὡς ἀρχὴ ἢ χρηματοδότησις τοῦ σχεδίου ἐκ μὴ πληθωρικῶν πηγῶν: οἱ τομεῖς διὰ τοὺς ὁποίους γίνεται ἡ δαπάνη διὰ κεφάλαιον θὰ πρέπει νὰ ἀποτελέσουν τὴν κυρίαν πηγὴν ἀντλήσεως τῶν μέσων πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς (π. χ. ἀποταμιεύσεις τῶν χωρικῶν διὰ τὰς γεωργικὰς μηχανάς· δάνεια εἰς

τὸ ἐξωτερικὸν καὶ γαλλικὰ ἐνεργητικὰ στοιχεῖα εἰς τὸ ἐξωτερικὸν θὰ καλύψουν τὴν κρατικὴν δαπάνην διὰ κεφάλαιον κ.ο.κ.

ε) Τὸ σχέδιον προβλέπει βαθμιαίαν ἐλάττωσιν τοῦ ἐλλείμματος τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν καὶ ἰσοσκελίσιν τοῦ κατὰ τὸ 1950 δι' αὐξήσεως τῶν ἐξαγωγῶν (264 δισ. φρ. ἔναντι 80 κατὰ τὸ 1946) καὶ τῶν ἐσόδων ἐκ τοῦ τουρισμοῦ, περιορισμοῦ τῶν εἰσαγωγῶν καὶ τῶν δαπανῶν διὰ νούλους καὶ μερικῆς καλύψεως τοῦ ἐλλείμματος τοῦ ἰσοζυγίου κινήσεως κεφαλαίων διὰ δανείου ἐκ τῆς Διεθνοῦς Τραπεζῆς.

Τὸ σχέδιον διὰ τὸ ἐπίπεδον τῆς μεταπολεμικῆς γερμανικῆς οἰκονομίας τὸ ὁποῖον ἀνεκοινώθη ἀπὸ τὸ Συμμαχικὸν Συμβούλιον Ἐλέγχου εἰς Βερολῖνον τὴν 28ην Μαρτίου 1946, ἔθεσεν ὡς βασικὴν γραμμὴν τὴν ἀνάπτυξιν τῶν γεωργικῶν καὶ εἰρηνικῶν βιομηχανιῶν καὶ τὸν βιομηχανικὸν ἀφοπλισμὸν τῆς Γερμανίας καὶ διεχώρισε τὰς βιομηχανίας εἰς ἀπηγορευμένας, περιοριζομένας καὶ μὴ περιοριζομένας. Ὅλαι περίπου αἱ βιομηχανίαι παραγωγικῶν ἀγαθῶν ὑπάγονται εἰς τὴν ὁμάδα τῶν περιοριζομένων ἢ ὁποῖα περιλαμβάνει καὶ πολλὰς βιομηχανίας ἀγαθῶν καταναλώσεως (φαρμακευτικὰ εἶδη, ἠλεκτρικὴ ἐνέργεια, βιομ. πλαστικῶν καὶ διαφόρων χημικῶν κλπ.).

Οἱ κυριώτεροι ἐπιβαλλόμενοι περιορισμοὶ εἶναι οἱ ἐξῆς: τὸ ἐπίπεδον τῆς παραγωγῆς χάλυβος δὲν πρέπει νὰ ὑπερβῇ τὰ 39% τοῦ προπολεμικοῦ (1936 19,2 ἑκατ. τόν., 1949 7,5) ὑποκείμενον καὶ εἰς μεγαλυτέραν μείωσιν διὰ τὰ ἐλαφρὰ μέταλλα ὡς ποσοστὸν ἐπιτρεπομένης παραγωγῆς ὠρίσθησαν τὰ 54% τῆς προπολεμικῆς (1936: 765.000 τόν., 1949: 404.000 τόν.). διὰ τὰς βασικὰς χημικὰς οὐσίας 40%, διὰ τὰ μηχανικὰ ἐργαλεῖα 11,4%, διὰ τὴν βαρεῖαν μηχανικὴν παραγωγὴν 31% διὰ τὴν ἐλαφρὰν καὶ ἠλεκτρικὴν μηχανικὴν παραγωγὴν 50%, διὰ τὴν βαρεῖαν ἠλεκτρικὴν μηχανικὴν παραγωγὴν 30% διὰ τὰ ἀγροτικὰ μηχανήματα 80%, τὰ φορτηγὰ αὐτοκίνητα 67%, τὰ ἐπιβατικὰ 16%, διὰ τὰ φαρμακευτικὰ εἶδη 80%, διὰ τὴν τσιμεντοβιομηχανίαν 68% (8 ἑκ. τόνν.) κ.ο.κ. Ἀπεναντίας διὰ τὴν παραγωγὴν γαιάνθρακος καὶ ποτάσεως ἐπιδιώκεται ἡ μεγαλυτέρα δυνατὴ ἔντασις. Διὰ τὸν γαιάνθρακα προβλέπονται 155.000 ἑκατ. τόν. (80% κάτω τῆς προπολεμικῆς παραγωγῆς, λόγῳ τῆς ἀποσπάσεως τῆς Σιλεσίας).

Αἱ ἐξαγωγαὶ ἐμπορευμάτων διὰ τὸ 1949 ὠρίσθησαν εἰς 3.000 ἑκ. RM (εἰς τιμὰς 1936) ποσὸν τὸ ὁποῖον δὲν θὰ δύνανται νὰ ὑπερβοῦν αἱ ἐγκρινόμεναι εἰσαγωγαὶ (ἀξία εἰσαγωγῶν τοῦ 1936 4.200 ἑκατ. RM).

Γενικῶς εἶναι μᾶλλον πρόωρον νὰ γίνῃ οἷονδήποτε σχόλιον περὶ ἐπιτυχοῦς ἢ μὴ ἐξελίξεως τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διαφόρων σχεδίων, δεδομένου μάλιστα ὅτι τὰ ὑπάρχοντα στοιχεῖα εἶναι ἐντελῶς ἀνεπαρκῆ. Εἰς τὴν Ρωσίαν ἡ ἐξαιρετικὴ ξηρασία ἢ ὁποῖα ἐπεκράτησε ἀπετέλεσε ἀσφαλῶς δυσμενῆ παράγοντα διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἐπιδιώξεων τοῦ σχεδίου εἰς τὸν ἀγροτικὸν τομέα κατὰ τὸ διαρρεῦσαν ἔτος.

Ὡρισμένοι συμπληρωματικαὶ παρατηρήσεις ἐνδείκνυνται ἐπὶ τοῦ σχεδίου διὰ τὴν Γερμανίαν. Αἱ ἀδυναμίαι τοῦ καὶ αἱ δυσχέρειαι τῆς πραγματοποιήσεώς τοῦ ὑπὸ τὰς ἰσχυροῦσας συνθήκας διατροφῆς τοῦ λαοῦ, οἰκονομικοῦ τεμαχισμοῦ τῆς χώρας καὶ πολιτικῆς ψυχολογίας δὲν ἤργησαν νὰ ἀποτελέσουν ἀντικείμενον νεῶν συζητήσεων μεταξὺ τῶν ἀρμοδίων συμμαχικῶν κύκλων. Οἱ σύμμαχοι φαίνονται πλέον νὰ θεωροῦν ἐνδεδειγμένην τὴν αὐξήσιν τῆς ἐπιτρεπτῆς ἐτησίως παραγωγῆς χάλυβος μέχρι 12 ἑκατ. τόνων διὰ

νά καταστῇ δυνατὴ ἡ ἀνοβίωσις τῶν λοιπῶν βιομηχανιῶν. Ἐν τούτοις τὸ πρόχειρον ἀγγλο-ἀμερικανικὸν πενταετές σχέδιον διὰ τὴν ἀνόρθωσιν τῆς βιομηχανίας καὶ τοῦ ἐμπορίου τὸ ὁποῖον κατηρτίσθη εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἐλέγχου προϋποθέτει πραγματοποιήσιν τοῦ σχεδίου τοῦ παρελθόντος Μαρτίου καὶ ἐνοποιήσιν μὲν τῆς βρεταν. καὶ ἀμερικαν. ζώνης ἀλλ' ὅχι συγχώνευσιν τῶν μὲ τὴν λοιπὴν Γερμανίαν. Πάντως αἱ νεώτεραι προσπάθειαι φαίνονται νὰ τείνουν τελικῶς πρὸς τὴν ἐνότητα τῆς Γερμανίας.

Τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα διαθέτομεν περὶ τῆς παγκοσμίου παραγωγῆς εἶναι ἀνεπαρκῆ, εἰδικῶς ὅσον ὀφορᾷ τὴν ἀγροτικὴν παραγωγὴν. Τὰ κατωτέρω παρατιθέμενα ἔχουν ἀπλῶς ἐνδεικτικὴν σημασίαν.

Ἐπίσης ἐνδεικτικῶς ἀναφέρομεν τὴν ἀξίαν τῶν εἰσαγωγῶν—ἐξαγωγῶν εἰς διαφόρους χώρας καὶ ἐν σχέσει πρὸς τὸν μέσον ὅρον τῶν προπολεμικῶν δεδομένου ὅτι μόνον ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν τιμὰριθμον δύναται νὰ προκύψῃ ἡ πραγματικὴ σχέσις μετοξὺ σημερινοῦ καὶ προπολεμικοῦ ἐπιπέδου τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου. Οἱ διδόμενοι ἀριθμοὶ προσρίζονται κυρίως νὰ δώσουν μίαν εἰκόνα τῶν ἀναγκῶν εἰς ξένον συνάλλαγμα τῶν χωρῶν ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας.

Κατὰ ὑπολογισμοὺς τοῦ FAO ἡ παγκόσμιος παραγωγή σίτου καὶ σικάλεως (μὴ συμπεριλαμβανομένης τῆς παραγωγῆς τῆς Ρωσίας καὶ τῆς Κίνας) ὑπερέβη κατὰ 8 ἐκ. τόν. τὴν μέσην παραγωγὴν 1934 - 1939, ἀνελθοῦσα εἰς 1274 ἐκατ. τόννων.

Κατὰ ἐκτιμήσεις, ἡ παραγωγή σίτου εἰς Ἡν. Πολιτείας ἔφθασε τὰ 1.156 ἐκ. bushels (περὶ τοὺς 31.470 χιλ. τόν.), ἔναντι 1.104 μέσην ἀπόδοσιν τῶν ἐτῶν 1935 - 39. Εἰς Καναδᾶν ἐκτιμᾶται περὶ τὰ 450 ἐκ. bushels, εἰς Γαλλίαν εἰς 6.670 χιλ. τόνν. (1939, 8150 χιλ.) εἰς Ἰταλίαν περὶ τὰ 6 ἐκ. τόνν. ἔναντι 10 ἐκ. τόνν. προπολεμικῶς. Ἡ παραγωγή ἀραβοσίτου τῶν Ἡνωμ. Πολιτειῶν ἐκτιμᾶται εἰς 3288 ἐκατ. bushels. Ἡ παγκόσμιος παραγωγή ὀρύζης (ὑπολογ. FAO) ἀνῆλθεν εἰς 91 ἐκ. τόνν. ὑπολειφθεῖσα κατὰ 14% τῆς προπολεμικῆς.

Ἡ παγκόσμιος παραγωγή βάμβακος ἐκτιμᾶται εἰς 22.050 χιλ. μπάλας. Διὰ τὰς Ἡνωμ. Πολιτείας εἰς 8,482 χιλ. ἔναντι 9.015 τοῦ 1945, διὰ τὴν Βραζιλίαν εἰς 2.100, περὶ τὰ 60% ἀνωτέρα τῆς παραγωγῆς τοῦ προηγουμένου ἔτους.

Ἡ παγκόσμιος παραγωγή ζακχαρώς ἀναβιβάζεται εἰς 27 περί. ἐκατ. τόννους.

Οἱ δείκται τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς παρουσιάζουν τὴν ἀκέλουθον ἐξέλιξιν εἰς διαφόρους χώρας (1939=100) :

	1946											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Βέλγιον	71	72	78	79	80	80	85	85	91			
Βουλγαρία	90	90	107	100	98	107	120	136				
Γαλλία	65	72	74	79	84							
(1938=100)												
Δανία	85	89	90	88	72	90	91	92	94	96	97	
Ἡν Πολιτεῖαι	143	136	150	150	146	157	160	165	169	169	168	162
Καναδᾶς	102	83	122	121	132	135	132	135	125	123	118	
Νορβηγία	79	91	93	94	98	99	70	95	101	101		
Σουηδία	101	102	103	104	104	103	101	101	102	104	105	

Ἡ παραγωγή γ α ι ά ν θ ρ α κ ο ς εἰς τὰς κυριωτέρας παραγωγοὺς χώ-
ρας παρουσιάζεται ὡς ἑξῆς: Ἡ ν ὠ μ. Π ο λ ι τ ε ῖ α ι 534.325 χιλ. τόνν.
Ἡ ν ὠ μ. Β α σ ῖ λ ε ι ο ν 191.650 χιλ. τόνν. (μέση μηνιαία 1938, 19.166 χ. τ.
Δεκ. 1946, 18.436 χιλ.), Γ ε ρ μ α ν ῖ α εἰς τὴν δυτικὴν ζώνην I - XI/1946
57.500 χ.τ. (μ. μην. 1938, 12.742, χ., XI/1946 5.730 χ.) εἰς τὴν ἀνατολ. ζώνην I - X/
1946 2.085 χ. τ. (μ. μην. 1938 288 χιλ. τ., X/1946 225χιλ.) Γ α λ λ ῖ α I - XI/1946
43.200 χ. τ. (μ. μην. 1938. 3.875χ. τ. XI/1946 3.975 χ.τ.) Π ο λ ω ν ῖ α 47.300,χιλ.
Β έ λ γ ι ο ν 22.875 χιλ. Ἰ ν δ ῖ α ι περὶ τοὺς 27.750 χιλ. τόνν.

Ἡ παραγωγή ἀ κ α θ ἄ ρ τ ο υ π ε τ ρ ε λ α ῖ ο υ εἰς Ἡν. Πολιτείας
μέχρι τέλους Ν/βρίου 1946 εἶχε φθάσει τοὺς 214.425 χιλ. μετρ. τόνν. Ἡ πα-
ραγωγή τῆς Βενεζουέλας κατὰ τοὺς 8 πρώτους μῆνας τοῦ 1946 ἀνῆλθεν εἰς
36.300 χιλ. μ. τ. Εἰς Ἰράν ἀπὸ I - VII/1946 ἦτο 11.360 χιλ. μ. τ.

Ἡ παραγωγή χ ἄ λ υ β ο ς κατὰ τὸ 1946 ἀνῆλθεν εἰς 58.206 χιλ. μ. τόνν.
εἰς Ἡνωμ. Πολιτείας, εἰς 13.130 χ. εἰς Ἡνωμ. Βασίλειον, 1.295 χ. εἰς Λουξεμ-
βούργον. Μέχρι τέλους Νοεμβρίου εἶχε φθάσει 3.930 χιλ. μ. τ. εἰς Γαλλίαν, 2.230
εἰς Βέλγιον, 1902 εἰς Καναδᾶν, 1100 εἰς Σουηδίαν.

Ἡ ἐξέλιξις τοῦ ἐ ξ ὠ τ ε ρ ι κ ο ὦ ἐ μ π ο ρ ῖ ο υ παρουσιάζεται ὡς
ἑξῆς εἰς διαφόρους χώρας:

	Εἰσαγ.	Ἐξαγ.	Εἰσαγ.	Ἐξαγ.	Εἰσαγ.	Ἐξαγ.
	1946		1946		1938	
	Ἰαν. - Δεκ				Μέσος μην. ὅρος	
Ἡνωμ. Βασ(λειον	1.292,2	912,4	I	96,1	57,1	76,6
(εἰς ἑκατ. ₤)			XI	124,3	92,1	39,2
Ἡνωμ. Πολιτεῖαι	*4.727	9183 (α)(β)	I	401.	779	163
(εἰς ἑκατ. \$)			XI	470	996	255
Γαλλία	234.036	102.400	I	11.544	2.339	3.832
(εἰς ἑκατ. φρ.)			XII	22.982	16.090	2.633
Καναδᾶς	1.935 (β)	2.312	I	140	189	57
(εἰς ἑκατ. Κ. \$)			XI	198	232	70
Ἑλβετία	3.440	2.675	I	235	149	134
(εἰς ἑκατ. φρ.)			XII	331	268	110
Βέλγιον	47.404 (γ)	29 474	I	2671	1.174	1.183
(εἰς ἑκατ. φρ.)			XI	4598	3.005	1.786
Σουηδία	3.336 (β)	2.500	I	219	184	174
(εἰς ἑκατ. κορ.)			XI	345	220	154

(α) Περιλαμβάνονται καὶ αἱ ἐξαγωγαὶ lend - lease καὶ Untra.

(β) Διὰ τὰς εἰσαγωγὰς - ἐξαγωγὰς τοῦ Δεκεμβρίου ἐλήφθη ὁ μέσος
ὅρος τοῦ τριμήνου Ἰουλ. - Σεπτ. 1946.

(γ) Διὰ τὰς εἰσαγωγὰς Ὀκτ. - Δεκ. ἐλήφθη ὁ ἀριθμὸς τοῦ τριμήνου
Ἰουλ. - Σεπτ.

**4. Διεθνὴς Τράπεζα ἀνασυγκροτήσεως καὶ ἀναπτύξεως. Διεθνὲς Νο-
μισματικὸν Ταμεῖον.** Ἡ συνεργασία τῶν χωρῶν διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῶν διε-
θνῶν νομισματικῶν καὶ οικονομικῶν σχέσεων τὴν ὁποίαν προβλέπουν αἱ Συμ-
φωνίαι τοῦ Bretton Woods εἰσέρχεται ἀπὸ τοῦ 1946 εἰς τὸ στάδιον τῆς πρα-
γματοποιήσεώς της.

Αἱ διατάξεις τῶν δύο Συμφωνιῶν ἤρχισαν ἔχουσαι ἰσχὺν ἀπὸ τῆς 27ης
Δεκεμβρίου 1945. Τὴν 8ην Μαρτίου 1946 συνηντήθησαν εἰς Σαβάνναν τῆς Γεωρ-

γίας τὰ Συμβούλια τῶν Διοικητῶν τῆς Διεθνoῦς Τραπεζῆς καὶ τοῦ Διεθνoῦς Νομισμ. Ταμείου, εἰς πρώτην, κοινήν, σύνοδον. Ἡ Διάσκεψις εἶχεν ὡς σκοπὸν τὴν ἐκλογὴν τῶν Διευθυντῶν οἱ ὅποιοι ἀναδεικνύονται διὰ τῶν ψήφων τῶν Διοικητῶν καὶ τὴν ρύθμισιν διαφόρων διαδικαστικῶν ζητημάτων πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τῶν δύο ὀργανισμῶν. Ἐξεδόθησαν σχετικῶς ἀποφάσεις τῶν Συμβουλίων καὶ διατάξεις συμπληρωματικαὶ τῶν Συμφωνιῶν τοῦ Br. Woods. Μία ἀπὸ τὰς ἀποφάσεις τὰς ὁποίας ἐξέδωσαν τὰ Συμβούλια τῶν Διοικητῶν παρέτεινε μέχρι 31ης Δεκ. 1946 τὴν προθεσμίαν ἐντὸς τῆς ὁποίας ἐδικαιοῦντο νὰ ἀποκτήσουν τὴν ἰδιότητα τοῦ ἀρχικοῦ μέλους αἱ χῶραι αἱ ἀναγραφόμεναι εἰς τὸν Πίνακα τῆς Συμφωνίας.

Οἱ ἐκλεγέντες διευθύνται ὁμοῦ με τοὺς διορισθέντας κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Bretton Woods ἀπὸ τὰς 5 χῶρας — μέλη με τὰς μεγαλυτέρας ἐγγραφὰς εἰς τὰ κεφάλαια τῶν ὀργανισμῶν ἀποτελοῦν εἰς ἕκαστον ἐξ αὐτῶν τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα εἰς τὸ ὁποῖον οἱ Διοικηταὶ ἀνοθέτουν τὰς ἐξουσίας διὰ τὴν διαχείρισιν τῆς λειτουργίας τοῦ ὀργανισμοῦ καὶ ἄλλας συναφεῖς ἀρμοδιότητας ὀριζομένης εἰς τὰς Συμφωνίας. Μία ἀπὸ αὐτὰς εἶναι καὶ ἡ ἐρμηνεία σημείων τῶν διατάξεων τοῦ Bretton Woods σχετικῶς με τὰ ὁποῖα δημιουργεῖται ζήτημα ἐρμηνείας μεταξὺ τῶν μελῶν ἢ μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ ὀργανισμοῦ.

Συμφώνως πρὸς τὰ ὀρισθέντα εἰς τὴν Διάσκεψιν τῆς Σαβάννας αἱ πρῶται συνελεύσεις τῶν Διευθυντῶν ἔλαβον χώραν, τοῦ μὲν Ταμείου τὴν 6ην, τῆς δὲ Τραπεζῆς, τὴν 7ην Μαΐου. Κατὰ τὰς γενομένας συνεδριάσεις ἐξελέγησαν ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ Ταμείου (Camille Gutt), καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Τραπεζῆς (Eugene Meyer) παραιτηθεὶς τὴν 18/12),

Ἐπίσης δυνάμει ἀποφάσεως ληφθείσης εἰς τὴν Διάσκεψιν τῆς Σαβάννας, ἡ ὁποία ὥρισε τὸν Σεπτέμβριον ἑκάστου ἔτους ὡς τὸν χρόνον τῆς ἐτησίως τακτικῆς συνελεύσεως τῶν Διοικητῶν, τὰ Συμβούλια τῶν Διοικητῶν συνήλθον τὴν 27ην Σεπτ. 1946 εἰς τὴν πρώτην τακτικὴν τῶν ἐτησίαν Διάσκεψιν.

Ἡ Διεθνὴς Τράπεζα Ἀνασυγκροτήσεως ἤρχισε ἐπισήμως λειτουργοῦσα ἀπὸ τῆς 25ης Ἰουνίου 1946. Οἱ Διευθύνται — κατὰ τὰ ὀριζόμενα ἀπὸ τὴν Συμφωνίαν τοῦ Bretton Woods — συνώδευσαν τὴν ἀναγγελίαν τῆς ἐπικειμένης ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν τῆς Τραπεζῆς εἰς τὰς χῶρας — μέλη, με πρόσκλησιν πρὸς αὐτάς ὅπως καταβάλουν ἐντὸς ὀρισμένων προθεσμιῶν τὰ προβλεπόμενα ποσοστὰ τῆς ἐγγραφῆς τῶν εἰς τὰ κεφάλαια τῆς Τραπεζῆς. Τὰ μέχρι τῆς 26ης Μαΐου 1947 καταβλητέα ποσοστὰ συμποσοῦνται εἰς τὰ 20% τῆς ἐγγραφῆς ἑκάστης χώρας, τὰ μὲν πρῶτα 2% εἰς χρυσὸν ἢ δολλάρια τῶν Ἡνωμ. Πολιτειῶν τὰ δὲ λοιπὰ εἰς ἐθνικὸν νόμισμα. Μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου ὅτε οἱ διευθύνται ὑπέβαλαν τὴν πρώτην ἔκθεσιν τῶν εἰς τὴν συνελθοῦσαν Διάσκεψιν τῶν Διοικητῶν, τὰ καταβληθέντα ποσὰ εἰς τὴν Τράπεζαν ἀνῆρχοντο εἰς 242 ἑκατ. δολλ., ἐκ τῶν ὁποίων 14,07 ἑκατ. δολλ. εἰς χρυσόν. Με τὴν συμπλήρωσιν τῶν 20% τῆς ἐγγραφῆς τῶν μελῶν ἡ Τράπεζα θὰ ἔχη συγκεντρώσει τὸ ποσὸν μέχρι τοῦ ὁποίου, ὡς ὀρίσθη εἰς Bretton Woods δύναται νὰ χορηγῇ δάνεια ἀπὸ τὰ ἴδια τῆς κεφάλαια. Τὸ ποσὸν αὐτὸ βάσει τοῦ καταρτισθέντος εἰς Σαβάνναν πίνακος τῶν ἐγγραφῶν εἰς τὰ κεφάλαια τῆς Τραπεζῆς, θὰ ἀνέλθῃ εἰς 1.534 ἑκατ. δολλ. ἐπὶ συνολικῆς ἀξίας τῶν ἐγγραφῶν 7.670 ἑκατ. δολλ. Τὰ ὑπόλοιπα 6.136 ἐκ. παραμένουν ὡς ἀπόθεμα εἰς χεῖρας τῶν μελῶν. Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Bretton Woods (* Ἀρθρ.

II Τμ. 5 (II) τὰ ἀπομένοντα 80 % τῆς ἐγγραφῆς τῶν μελῶν δὲν δύνανται νὰ ζητηθοῦν παρὰ μόνον ἐφ' ὅσον ἡ Τράπεζα θὰ ἔχῃ ἀνάγκην κεφαλαίων διὰ νὰ ἐκπληρώσῃ ὑποχρεώσεις τὸς ὁποίας θὰ ἔχῃ ἀναλάβει συνεπεία δανεισμοῦ τῆς ἢ ἐγγυήσεως. Πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ παροχὴ δανείων ἐκ μέρους τῆς Διεθνoῦς Τραπεζῆς μὲ κεφάλαια τὰ ὁποῖα θὰ δανείζεται καὶ ἡ ἐγγυήσις δανείων ἐκ μέρους τῆς θὰ ἀντιπροσωπεύσῃ σημαντικὸν τμήμα τῶν δραστηριοτήτων τῆς. Ἡ ἴδρυσις εἰδικοῦ τμήματος τῆς Τραπεζῆς τὸ ὁποῖον θὰ ἔχῃ ὡς εἰδικὴν ὑπηρεσίαν τὴν τοποθέτησιν εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ τὴν διαπραγματεύσιν τῶν ὁμολογιῶν τῆς Τραπεζῆς, θεωρεῖται ὡς πιθανὴ μεταβολὴ εἰς τὴν διάρθρωσιν τῆς.

Προβλέπεται ὅτι τὰ κεφάλαια τὰ ὁποῖα θὰ χρειασθῇ νὰ ζητήσῃ ἡ Τράπεζα εἰς τὴν ἀγορὰν τῶν Ἡν. Πολιτειῶν θὰ φθάσουν περὶ τὰ 750 ἑκατ. δολλ. Τὸ ζήτημα τῆς ἐξευρέσεως κεφαλαίων εἰς Καναδᾶν (ὡς συμβαίνει καὶ δι' ὠρισμένους ἀπὸ τὰς Ἡνωμ. Πολιτείας) ἐδημιούργησε ζήτημα εἰδικῆς νομοθετικῆς ρυθμίσεως, διότι προσκρούει εἰς διατάξεις τοῦ καταστατικοῦ πολλῶν πιστωτικῶν ὀργανισμῶν (ἀσφαλιστικῶν ἐταιριῶν, ταμειυτηρίων κλπ.).

Μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου, ὅτε ὑπεβλήθη ἡ ἐκθεσις τῶν Διευθυντῶν, ἡ Τράπεζα δὲν εἶχε λάβει ἐπίσημον αἴτησιν διὰ δάνειον. Αἱ ὑποβληθεῖσαι μετὰ ταῦτα καὶ μέχρι τῆς στιγμῆς εἶναι ὀκτώ. Αἱ ζητοῦσαι δάνειον χῶραι, εἶναι ἡ Χιλὴ, ἡ Γαλλία (500 ἑκ. δολλ.), ἡ Δανία (50 ἑκ. δολλ.), ἡ Ὁλλανδία (500 ἑκ. δολλ.), τὸ Ἰράν (250 ἑκ.), ἡ Πολωνία (500 ἑκ.), ἡ Τσεχοσλοβακία (650 ἑκ.), τὸ Λουξεμβούργον (20 ἑκ.). Φαίνεται ὅτι ἡ ἔναρξις τῆς παροχῆς δανείων θὰ γίνῃ μὲ δάνεια πρὸς τὴν Γαλλίαν, τὴν Δανίαν καὶ τὴν Χιλὴν τῶν ὁποίων αἱ αἰτήσεις εἶναι αἱ πρῶται πληροῦσαι τοὺς ὁπαιτούμενους ὅρους κατὰ τοὺς κανονισμοὺς τῆς Τραπεζῆς.

Τὴν 12ην Σεπτ. 1946 τὸ Διεθνὲς Νομισματικὸν Ταμεῖον ἐζήτησε ἀπὸ τὰ μέλη του τὴν ἐντὸς 30 ἡμερῶν δήλωσιν τῆς ἰσοτιμίας τοῦ νομίσματος τῶν, δηλαδὴ τῆς συναλλαγματικῆς του τιμῆς κατὰ τὴν 28ην Ὀκτ. 1945, 60 ἡμέρας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς Συμφωνίας περὶ τοῦ Ταμεῖου.

Κατὰ τὴν Συμφωνίαν ἡ πρόσκλησις αὕτῃ εἶχε τὴν ἔννοιαν ὅτι τὸ «Ταμεῖον ἦτο τῆς γνώμης ὅτι εὐρίσκεται εἰς θέσιν τὰ κάμῃ ἔναρξιν τῶν συναλλαγῶν του εἰς τὰ διάφορα νομίσματα». Ταυτοχρόνως αἱ χῶραι ἐκλήθησαν νὰ καταβάλουν τὸ τμήμα τῆς εἰσφορᾶς τῶν εἰς χρυσὸν εἰς μίαν ἀπὸ τὰς ὀριζομένας εἰς πέντε διαφόρους χῶρας πέντε Τραπεζᾶς - θεματοφύλακας. Συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Br. Woods ἡ εἰσφορὰ εἰς χρυσὸν συνίσταται, κατ' ἐλάχιστον ὅριον, ἢ εἰς τὰ 25 % τῆς μερίδος συμμετοχῆς τῆς χῶρας εἰς τὸ Ταμεῖον ἢ εἰς τὰ 10 % τῶν καθαρῶν ἐπισήμων διαθεσίμων τῆς εἰς χρυσὸν καὶ δολλάρια τῶν Ἡν. Πολ. κατὰ τὴν 12ην Σεπτ. 1946, οἷονδήποτε ἐκ τῶν δύο ποσῶν ἀντιπροσωπεύει τὴν μικροτέραν ἀξίαν. Αἱ Ἡνωμ. Πολιτεῖαι τῶν ὁποίων ἡ μερίς συμμετοχῆς εἰς τὸ Ταμεῖον ἀνέρχεται εἰς \$ 2.750 ἑκατ. κατέβαλε εἰς χρυσὸν τὸ τέταρτον αὐτοῦ τοῦ ποσοῦ, ἥτοι \$ 687,5 ἑκατ. Ἡ Μεγάλη Βρετανία μὲ μερίδα συμμετοχῆς ἐκ \$ 1.300 ἑκατ. κατέβαλε εἰς χρυσὸν τὸ 1/10 τῶν καθαρῶν διαθεσίμων τῆς εἰς χρυσὸν καὶ δολλάρια κατὰ τὴν 12ην Σεπτ. 1946, δηλαδὴ ἀξίαν \$ 204,8 ἑκατ.

Τὸ Ταμεῖον ἔχει νὰ ἀντιμετωπίσῃ δύο δυσχερῆ προβλήματα, τῶν ὁποίων εἶναι εὐνόητος ἡ σημασία διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ Ταμεῖου ἐπὶ τῶν βά.

σεων τὰς ὁποίας ἔθεσε ἡ Συμφωνία τοῦ Bretton Woods. Τὰ προβλήματα αὐτὰ εἶναι ἡ προσαρμογὴ τῶν ἰσοτιμιῶν καὶ ἡ κατάργησις τῶν ἐλέγχων καὶ περιορισμῶν τοῦ συναλλάγματος οἱ ὁποῖοι εὐρίσκονται ἐν ἰσχύϊ εἰς τὰς διαφόρους χώρας. Εἶναι φανερόν ὅτι ἡ ἀβεβαιότης τῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν εἰς πολλὰς χώρας εἶναι ἀκόμη τόσον μεγάλη ὥστε ἡ ἰσοτιμία τοῦ νομίσματος τῶν ὑπὸ τοὺς καθοριζομένους ὅρους νὰ μὴ εἶναι δυνατόν νὰ ἀντιστοιχῇ εἰς μίαν πραγματικὴν σχέσιν. Ἐπίσης αἱ χώραι αἱ ὁποῖαι εὐρίσκονται ἀκόμη εἰς τὸ στάδιον τῆς ἀνασυγκροτήσεως τῶν ἐνδέχεται νὰ διατηροῦν πρὸς τὸ παρὸν ἰσοτιμίαν εἰς πολὺ ὑψηλὴν ἐξωτερικὴν ἀξίαν τοῦ νομίσματος τῶν ἐνδὼφ προέχει ἡ διευκόλυνσις τῶν εἰσαγωγῶν. Ὅταν ὅμως προχωρήσουν εἰς τὴν οἰκονομικὴν τῶν ἀποκατάστασιν ὥστε νὰ δύνανται μὲ τὰς ἐξαγωγὰς τῶν νὰ ἀποκτήσουν τοὺς ἀναγκαίους συναλλαγματικούς πόρους διὰ τὰς ἀγοράς τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, φυσικὸν θὰ εἶναι νὰ ἀναπροσαρμόσουν τὴν σχέσιν τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος εἰς πραγματικώτερα ἐπίπεδα.

Ἀπὸ τῆς ἄλλης πλευρᾶς τὸ Ταμεῖον θὰ συναντήσῃ δυσχερείας εἰς τὸ ἔργον τοῦ διὰ τὴν κατάργησιν τῶν ἐλέγχων καὶ περιορισμῶν τοῦ συναλλάγματος εἰς τὰ μέλη του διότι ἡ κατάστασις εἰς ὠρισμένα θὰ ἐπιβάλλῃ τὴν διατήρησιν τῶν δι' ἐν ἀκόμη χρονικὸν διάστημα.

Παρ' ὅλας τὰς προβλεπομένας δυσχερείας, οἱ Διευθυνταὶ ἤδη εἰς τὴν ἐκθέσιν τῶν πρὸς τὸ Συμβούλιον τῶν Διοικητῶν κατὰ τὸν Σεπτέμβριον ἐδήλωσαν τὴν ἀπόφασιν τῶν ὅπως θέσουν προσεχῶς εἰς λειτουργίαν τὸ Δ. Ν. Ταμεῖον.

Τελικῶς ὠρίσθη ὡς ἡμέρα ἐνάρξεως τῶν συναλλαγῶν τοῦ Ταμεῖου ἡ 1η Μαρτίου 1947. Αἱ ὑποβληθεῖσαι ἰσοτιμίαι ἀπὸ 32 μέλη του ἔγιναν ἀποδεκταὶ καὶ ἐπομένως ἀποτελοῦν τὰς «ἀρχικὰς ἰσοτιμίας» τῶν. Παραθέτομεν τὰς κυριώτερας :

Χῶραι	Γραμμ. χρυσοῦ κατὰ νομ. μονάδα	Εἰς χρυσὸν	Εἰς \$ Η. Π.	
		Νομισμ. μονάδες κατὰ οὐγγ. καθ. χρ.	Νομισμ. μονάδες, κατὰ δολ. Η.Π.	Cents Η.Π. κατὰ νομ. μονάδα
Ἑνωμ. Πολιτεῖαι (δολλ.)	0,888671	35,000	1,000	100,000
Ἑνωμ. Βασίλειον (λίρα)	3,58134	8,684 86 ἡ (σελλ. 173, π.8,367)	0,248139 ἡ (σελλ. 4 π. 11,553)	403,000
Καναδᾶς (δολλ.)	0,888671	35,000	1,000	100,000
Γαλλία (φρ.)	0,007461	4.168,73	119,107	0,839583
Βέλγιον (φρ.)	0,020276	1.533,96	43,827 5	2,281 67
Ὁλλανδία (φιορ.)	0,334987	92,849 8	2,652 85	37,965 3
Νορβηγία (κορώνα)	0,179067	173,697	4,962 78	20,150
Τσεχοσλοβακία (κορώνα)	0,017773	1.750,00	50,000	2,000
Δανία (κορώνα)	0,185178	167,965	4,799 01	20,8376

οτιαφρ. Ἑνωσις (λίρα)	3,581 34	8,684 86	0,248189	403,000
Αἴγυπτος (λίρα)	3,672 88	8,468 42	0,241955	413,300

Ὅκτὼ μέλη, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἡ Ἑλλάς, ἡ Πολωνία, ἡ Κίνα, ἡ Γιουγκοσλαβία, ἡ Βραζιλία, ἐζήτησαν καὶ ἐπέτυχον ἀναστολὴν διὰ τὴν ὑποβολὴν ἧς ἰσοτιμίας τῶν.

Ἡ ἀποδοχὴ τῶν ἰσοτιμιῶν, ἐδήλωσε ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ Ταμείου C. Gutt, δὲν σημαίνει ὅτι θεωροῦνται ὅλαι παρέχουσαι τὴν αὐτὴν ἐγγύησιν σταθερότητος.

Τὰ δεδομένα δὲν εἶναι ἀκόμῃ ἀρκετὰ ὥστε νὰ στηρίξουν μίαν κριτικὴν ἐπὶ τῆς λειτουργίας τῶν δύο διεθνῶν ὀργανισμῶν. Τὸ Ταμεῖον φαίνεται ὅτι θὰ διανύσῃ ἓν προκαταρκτικόν, κατ' οὐσίαν στάδιον, κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ δράσις τοῦ θὰ συνίσταται κυρίως εἰς ὑπόδειξιν εἰς τὰς χώρας τῶν καταλληλοτέρων μέτρων πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν συναλλαγματικῶν τῶν δυσχερειῶν. Ὡς πρὸς τὴν Τράπεζαν αἱ ἐνδείξεις εἶναι ὅτι θὰ ἀκολουθήσῃ πολιτικὴν τμηματικῆς χορηγήσεως τῶν αἰτουμένων δανείων, προβλέπουσα ὅτι αἱ αἰτοῦσαι χώραι, ἐν ἀναμονῇ εὐνοϊκωτέρων τιμῶν, θὰ εἶναι κατ' ἀρχὰς ἐπιφυλακτικαὶ εἰς τὰς ἀγοράς τῶν.

Μ. ΓΟΥΔΗ

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ

I Τιμάριδμοι χονδρικής πωλήσεως

Βάσις : I—VI 1939 = 100

	Ἑνωμένοι Πολιτεῖαι	Καναδάς	Ἑνωμ. Βασίλειον	Γαλλία	Ἑλβετία	Σουηδία	Τουρκία	Βουλγαρία
1942	129	130	164	194	198	173	330	188
1943	135	136	167	226	206	179	573	237
1944	136	140	171	256	210	179	446	345
1945	138	141	174	362	208	178	431	550
1946								
I	140	143	177	462	203	169	434	596
II	141	143	177	466	201	169	436	598
III	143	144	177	520	202	169	447	600
IV	144	148	178	539	201	169	443	601
V	145	148	178	602	201	169	427	602
VI	148	149	178	583	201	170	417	608
VII	163	149	181	551	202	170	385	631
VIII	169	149	182	673	203	169	376	646
IX	162	149	182	701	201	169	378	652
X	175	151	183	793	205	170	—	656
XI	183	152	184	776	206	174	—	—
XII	184	152	185	809	206	176	—	—

II Τιμάριδμοι άκριθείας ζώης Βάσις I—VI 1939 = 100

	Ήνωμ. Πολιτεΐαι		Ήνωμ. Βασίλειον		Γαλλία (¹)		Ίταλία (²)		Έλβετία		Τουρκία (³)	
	Γενικός	Διατροφής	Γενικός	Διατροφής	Διατροφής	Διατροφής	Διατροφής	Διατροφής	Γενικός	Διατροφής	Γενικός	Διατροφής
1942	118	131	130	119	162	—	—	—	142	154	233	282
1943	125	146	129	123	209	—	—	—	149	163	347	459
1944	127	144	131	124	257	—	—	—	152	166	339	409
1945	130	147	132	125	351	—	—	—	153	166	354	416
1946												
I	131	149	132	125	448	3395	—	—	152	162	354	416
II	131	148	132	125	449	3317	—	—	151	161	362	435
III	131	148	132	125	448	3433	—	—	150	159	359	432
IV	132	150	132	125	449	3606	—	—	150	159	359	437
V	133	151	133	125	507	3584	—	—	151	161	352	430
VI	135	154	132	125	538	3402	—	—	152	162	332	401
VII	142	175	133	126	538	2997	—	—	152	161	329	396
VIII	145	181	133	126	693	2893	—	—	152	161	328	393
IX	147	184	132	124	746	3130	—	—	152	161	329	392
X	150	190	132	124	808	—	—	—	155	166	—	—
XI	153	199	132	124	794	—	—	—	155	166	—	—
XII	155	197	133	124	804	—	—	—	155	167	—	—

(¹) Παρισίων

(²) Βάσις : 1938 = 100

(³) Κωνσταντινουπόλεως, Βάσις : 1938 = 100

III Κυκλοφορία τραπεζικών γραμματίων

	‘Ην. Πολιτ. ‘Αμερικής	‘Ηνωμένον Βασίλειον	Γαλλία	‘Ιταλία	Βέλγιον	‘Ελβετία	Σουηδία	Τουρκία	Βουλγαρία
	(δισ. δολλ.)	(έκατομ. λιλ.)	(δισεκ. φρ.)	(δισεκ. λιλρέτ.)	(δισεκ. φσ.)	(έκατομ. φρ.)	(έκατομ. κορ.)	(έκατομ. λιλρ.)	(δισεκ. λεβ.)
1939	7,6	555	151	24	28	2050	1422	281	5,6
1943	20,4	1089	500	157	83,2	3048	2266	802	26,7
1944	25,3	1239	573	249	44,3	3548	2492	961	49
1945	28,5	1380	570	296	70,4	3835	2782	880	47
1946									
I	27,9	1331	592	291	72,5	3615	2587	883	47,2
II	28	1323	605	289	73,1	3589	2506	895	46,6
III	27,9	1328	613	292	72,8	3614	2507	896	45,8
IV	27,9	1342	616	292	72,6	3579	2459	891	47,3
V	28,1	1342	626	294	72,5	3564	2453	833	47,1
VI	28,2	1364	629	300	72,5	3617	2495	818	46,8
VII	28,3	1387	613	311	71,9	3639	2450	824	44,9
VIII	28,4	1368	633	325	71,3	3688	2534	842	44,4 ^(*)
IX	28,5	1359	668	341 ^(*)	71,3	3785	2606	876	44,9
X	28,6	1362	697	—	71,4	3858	2622	909	47,1
XI	28,9	1366	705	—	71,7	3898	2576	916	—
XII	29	1422	722	—	72,2	4091	2877	927	—

(¹) Κυκλοφορία στρατιωτικών συμμαχικών νομισμάτων : 90,8

(²) Γραμμάτια του θησαυροφυλακείου με νόμιμον κυκλοφορίαν : 29,4

IV Δημόσιον χρέος
(εις εκατομμύρια τών νομισμάτων τών χωρών)

	Ἑν. Πολιτεῖαι		Ἡνωμένον Βασίλειον		Γαλλία		Ἰταλία		Βέλγιον		Σουηδία	
	Ἑσωτερικόν		Ἑσωτερικόν	Ἐξωτερικόν	Ἑσωτερικόν	Ἑσωτερικόν	Ἑσωτερικόν	Ἑσωτερικόν	Ἑσωτερικόν	Ἐξωτερικόν	Ἑσωτ. + Ἐξωτ.	Ἑσωτ. + Ἐξωτ.
1939 ⁽¹⁾	45.895		7.284	1032	444.082		145.795		40.673 ⁽²⁾	19.693 ⁽²⁾	2.634	
1943	170.107		17.945	1291	1.333.500		405.274 ⁽¹⁾		119.410	16.951	9.687	
1944	232.144		20.766	1276	1.679.916		436.735 ⁽¹⁾		162.273	24.972	10.495	
1945	278.682		23.095	1248	1.831.859		938.122		199.181	25.307	11.550	
1946												
I	279.444		23.050	1246	—		956.199		—	—	11.805	
II	279.765		22.986	1245	1.863.832		977.883		—	—	11.595	
III	276.565		23.213	1240	1.941.933		1.017.741		256.402	26.811	11.465	
IV	274.443		23.343	1240	1.992.104		1.039.136		—	—	11.485	
V	273.135		23.417	1239	1.999.441		1.066.637		—	—	11.519	
VI	269.898		23.566	1269	2.015.581		1.084.587		249.027	29.840	11.195	
VII	268.603		23.553	1361	2.009.100		—		—	—	11.225	
VIII	267.926		23.720	1372	2.041.296		1.113.316		—	—	11.224	
IX	265.769		23.795	1402	—		—		243.874	30.615	11.310	
X	263.918		23.780	1466	—		—		—	—	11.247	
XI	262.646		23.847	1488	—		—		—	—	11.292	

(¹) Ἰούλιος
(²) 1938

V 'Α ν ε ρ γ ί α
(Αριθμός ανέργων εις χιλιάδας)

	Ἡνωμ. Πολιτεῖαι	Ἡνωμ. Βασίλειον	Καναδάς	Γαλλία	Βέλγιον	Ὀλλανδία	Ἑλβετία
1939	8842	1250,6	—	381,9	195	235	—
1943	1070	76,2	—	19,9	—	20	6,1
1944	840	68,2	10,5	14,6	—	—	6,5
1945	1148	120,4	41,1	20,7	145	97	6,5
1946							
I	2300	360,2	146	21	136	93	19,6
II	2650	388,1	162	23,7	108	79	9,2
III	2700	404,4	154,8	23,3	95	65	3,1
IV	2330	402,6	124	22	67	59	1,6
V	2310	405,8	98,8	19,7	56	52	1,2
VI	2570	408,3	82,4	16,2	49	46	1
VII	2270	391,9	68,5	13	48	40	0,6
VIII	2060	394,6	61,8	11,3	50	41	—
IX	2070	389,1	57,7	9,9	37	39	—
X	1960	393,8	—	9,3	37	38	—
XI	1930	395,2	—	9	43	39	—
XII	2120	396	—	9,5	81	47	—

VI Δείκται βιομηχανικής παραγωγής

Βάσις: 1939 = 100

	Ἑνωμ. Πολιτ.	Κανα- δάς ¹	Γαλλία ²	Βέλγιον	Σουηδία	Βουλγα- ρία
	Γενικός					
1942	183	216	—	—	87	114
1943	219	259	—	—	88	111
1944	316	253	—	—	88	98
1945	186	217	—	—	85	112
1946						
I	143	184	65	71	101	90
II	136	179	72	72	102	90
III	150	189	74	78	103	107
IV	150	188	79	79	104	100
V	146	180	84	80	104	98
VI	157	170	—	80	103	107
VII	160	172	—	85	101	120
VIII	165	167	—	85	101	136
IX	169	164	—	91	102	138
X	169	175	—	99	104	150
XI	168	171	—	93	105	—
XII	164	171	—	—	105	—

(1) Οἱ δείκται τῆς σελ. 320 διὰ τὸν Καναδὰν ἀφοροῦν μόνον τὴν παρα-
γωγὴν τῶν μεταλλείων.

(2) Βάσις: 1938 = 100.